

Ikt. sz.: FFB/110-1/2012.

FFB-35/2012. sz. ülés
(FFB-95/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2012. október 9-én, kedden, 10 óra 39 perckor
a Dunakiliti Duzzasztómű vezérlőközpontjának tanácstermében
megtartott kihelyezett üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Köszöntők</i>	6
<i>Németh József megbízott igazgató</i>	6
<i>Dr. Nagy István</i>	6
<i>Tájékoztató a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását célzó országos népi kezdeményezéssel kapcsolatos tudományos, civil és kormányzati álláspontokról</i>	7
<i>Előadások</i>	7
Láng István	7
Tóásó Gyula	10
Lajtmann József	13
Fűzfa Zoltán	16
Gruber Tamás	21
Kepli Lajos álláspontja	22
Szammer István	24
<i>Az Országgyűlés tűzre napirendjére a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását (országos népi kezdeményezés) címmel benyújtott határozati javaslat (H/8174. szám) (Általános vita)</i>	25
<i>Képviselői hozzászólások</i>	25
<i>Határozathozatal</i>	36

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását célzó országos népi kezdeményezéssel kapcsolatos tudományos, civil és kormányzati álláspontról
2. Az Országgyűlés tűzze napirendjére a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását (országos népi kezdeményezés) címmel benyújtott határozati javaslat (H/8174. szám) (Általános vita)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Jávor Benedek** (LMP), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Andor (KDNP), a bizottság alelnöke

Szabó Imre (MSZP), a bizottság alelnöke

Bartos Mónika (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz)

Fejér Andor (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP)

Kepli Lajos (Jobbik)

Bödecs Barna (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Nagy István, Mosonmagyaróvár polgármestere

Németh József megbízott igazgató (Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság)

Láng István műszaki főigazgató-helyettes (Belügyminisztérium)

Kovács Péter helyettes államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Tóásó Gyula elnök (Szigetközi Természetvédelmi Egyesület)

Pannonhalmi Miklós szakértő (Szigetközi Természetvédelmi Egyesület)

Lajtmann József munkatárs, exelnök (Reflex Környezetvédő Egyesület)

Fűzfa Zoltán elnök (Pisztráng Kör Egyesület)

Gruber Tamás vizes élőhelyek programvezető (WWF Magyarország)

Szammer István ügyvezető (Lapcom Kft.)

Megjelentek

Göndöcs László szakértő (Szigetközi Természetvédelmi Egyesület)

Dr. Alexay Zoltán szakértő (Szigetközi Természetvédelmi Egyesület)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 39 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

JÁVOR BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottságának kihelyezett ülésén a bizottság valamennyi megjelent tagját és minden kedves vendégünket, akik megtisztelnak minket ezen a mai ülésen, amelynek keretében a Kisalföld által kezdeményezett népi kezdeményezés eredményeképpen az Országgyűlésnek napirendjére kell tűznie az általuk megfogalmazott kérdést, amit több mint hetvenezer ember támogatott, a szigetközi vízpótlás kérdéséről.

A bizottság úgy döntött, és ebben a politikai álláspontoktól független egység volt, hogy a bizottságnak elengedhetetlen feladata, hogy ebben a kérdésben ne csupán egy parlamenti vitában vegyünk részt vagy egy ajánlást fogalmazzunk meg, hanem helyben tájékozódjunk a szigetközi vízpótlás kérdéséről, a szigetközi helyzetről, és ennek keretében szerveztük meg ezt a mai kihelyezett ülést, ahol az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság vendégei lehetünk. Ezért külön köszönet illeti Németh József megbízott igazgató urat, és magának az ülésnek a kezdeményezése, illetve a bizottság meghívása pedig Nagy István képviselő úr, polgármester úr érdeme, tehát neki is szeretnénk köszönetet mondani. Én arra is kérem majd őket, hogy néhány rövid köszöntő szóval majd az egybegyülteket üdvözljék. Mielőtt erre sor kerülne, tekintve, hogy egy teljesen normális bizottsági ülést tartunk ma, a bizottság mai ülésének napirendjét el kell fogadnunk, ezt a napirendi javaslatot írásban kiküldtük. A délelőtti szakaszban itt a vízügyi igazgatóság épületében a szakértők, minisztériumok, civil szervezetek álláspontjával ismerkedünk meg, majd egy ebédet követően délután kimegyünk a terepre, és ott nézzük meg, hogy tulajdonképpen mi is a helyzet a Szigetközben, a Dunával, mi a helyzet a mellékágakkal, és hogy mit lehet ezzel a helyzettel kezdeni.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, és tudunk dönteni a napirendről. Én azt kérem a bizottság tagjaitól, hogy aki támogatja az ismertetett és írásban kiküldött napirendet, az kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Egyhangú. Tehát a napirendet elfogadtuk, és akkor meg is tudjuk kezdeni a munkát.

A munka megkezdésekor én ismertetném röviden azt a menetrendet, amit összeállítottunk a mai ülésünkre. Annál is inkább, mert itt változás állt be a korábban írásban kiküldöttekhez képest, tehát Németh úr és Nagy képviselő úr köszöntője után Láng István műszaki főigazgató-helyettes úr a Belügyminisztérium részéről fogja ismertetni a Belügyminisztérium, illetve a vízügy álláspontját e kérdésben. Ezt követően Tóásó Gyula, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnöke egy 10-15 perces hozzászólásra kap lehetőséget, majd Lajtmann József, a Reflex elnöke fog hozzászólni, majd Fűzfa Zoltán, a Pisztráng Kör Egyesület elnöke ismerteti az egyesület álláspontját, és végül Gruber Tamás a WWF Magyarország vizes élőhelyek program vezetője fog beszámolni nekünk a WWF álláspontjáról. A Duna Charta és a Védegylet jelezték, hogy nem kívánnak részt venni a mai ülésen, egy írásos véleményt eljuttattak a bizottsághoz. Ezt a bizottság minden tagja kézhez kapta, tehát az ő álláspontjukat meg tudják ismerni ebből a levélből.

Én még egyszer megköszönöm Nagy képviselő úrnak a mai ülés kezdeményezését, és Németh igazgató úrnak, hogy vendégül lát minket, és megkérném őket, hogy akkor néhány szóval köszöntsék a bizottság tagjait, illetve ezt a sok érdeklődő szakembert, akik összejöttek, hogy a Duna kérdését megvitassuk.

Köszöntők

Németh József megbízott igazgató

NÉMETH JÓZSEF megbízott igazgató (Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Szakértők, a Sajtó Képviselői! Szeretettel köszöntöm a bizottságot a vízügyi igazgatóság Dunakiliti Duzzasztóművének a kezelőépületében. Azt gondolom, hogy a kihelyezett ülés nagyon hasznos lesz, és nagyon sok ismeretanyag fog elhangzani a bizottság munkáját segítve. A délutáni program is, azt gondolom, hogy nagyon sok érdekességet tartogat, és a helyszíni tapasztalatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a bizottság tagjai, illetve azok a szakértők, akik megjelentek, minél jobban megismerjék az itt jelentkező problémákat, és a bizottság munkájához sok sikert kívánok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Képviselő úr!

Dr. Nagy István

DR. NAGY ISTVÁN, Mosonmagyaróvár polgármestere: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Fenntartható Fejlődés Bizottsága! Tisztelt Meghívott Vendégeink, Szakértők! Nagyon nagy tisztelettel köszöntöm önöket itt, Szigetközben, és végtelenül boldog vagyok azért, hogy elfogadták a meghívásunkat. Az volt a célunk, hogy akkor, amikor egy ilyen népi kezdeményezés felmerül, és eredményessé válik, akkor a bizottság láthassa azt, hogy miről is kell döntenünk, miről is fogunk a parlamentben tárgyalni. Győződhessen meg a saját szemével arról, hogy mi is történik itt. Túl sokat szenvedett e térség attól, hogy úgy döntöttek a feje fölött, hogy nem tudták és nem látták azt, hogy miről is szól ez a döntés. Én ezért vagyok hálás a bizottság tagjainak és elnök úrnak, hogy elfogadta ezt a meghívást, és eljöttek ide hozzánk.

A térségben élők egységre jutottak. Ez a mai világban, azt hiszem, egy végtelenül nagy érték, hogy több mint 70 ezer ember egyező akaraton van, és minden hivatalos szerv ebben a térségben egy akaraton van abban az ügyben, hogy még több vizet a Dunába, és megoldást kell találni a Szigetköz további sorsát illetően. Azt hiszem, hogy ez kellő intő jel és figyelmeztetés mindannyiunk számára, hogy ennek a térségnek ezt az értékét és ezt a véleményét képviselnünk kell.

Engedjék meg végezetül, hogy elmondjam azt, hogy nagyon szeretném, és minden célunk az, hogy ez egy szakmai beszélgetés legyen, szakmai döntés születhessék, szakmai megoldások szülessenek arra, hogy hogyan oldjuk meg ezt a problémát. És bevallom, az a térség óhaja, kérése, hogy a politikát igyekezzünk minél messzebb tolni. Végtelenül sajnálom, hogy a két szervezet nem fogadta el a meghívást, és nem tudtak eljönni, és csak egy deklarációs véleményt küldtek, pedig jó lett volna, hiszen pontosan az a cél, hogy szakmai vélemények ütközzenek, szakmai vélemények fogalmazódjanak meg, és a szakmai vélemények után kristályosodjon ki egy olyan álláspont, lehetőség, hogy ennek a térségnek a további életlehetőségét és életminőségét tudják biztosítani.

A szigetközi térség képviselőjeként isten hozta önöket itt nálunk, és nagyon jó munkát, bölcs döntéseket, jó szakmai vitát kívánok önöknek. Mivel messze vagyunk Budapesttől, minél kevesebb politikát ebben a kérdésben. Köszönöm szépen. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr, polgármester úr és igazgató úr köszöntőjét. Tekintve, hogy van egy kis csúszásunk, nem is húznám tovább az időt, hanem arra kérném Láng István főigazgató-helyettes urat, hogy tartsa meg előadását a bizottság számára.

Tájékoztató a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását célzó országos népi kezdeményezéssel kapcsolatos tudományos, civil és kormányzati álláspontokról

Előadások

Láng István

LÁNG ISTVÁN műszaki főigazgató-helyettes (Belügyminisztérium): *(Előadásához kivetítőt használ.)* Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Röviden szeretném összefoglalni a Belügyminisztérium megbízásából az Öreg-Duna-meder és a Mosoni-Duna vízgazdálkodási helyzetét, illetve azokat a feladatokat, amelyek előttünk állnak.

Először egy helyzetértékeléssel szeretném kezdeni, a Belügyminisztérium a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős jelen állapotban, a jogalkotás vízügyi kérdésekben a Vidékfejlesztési Minisztériumban történik, a Belügyminisztériumhoz tartozik az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a területi vízügyi igazgatóságok irányítása, valamint az állami vagyongazdálkodás terén egyelőre a vízgazdálkodási társulatok irányítása. Ebben a felelősségi körében meg kell felelnie európai uniós jogszabályoknak, és azoknak az érdekeknek, amelyek ezeken felül ma Magyarország nemzeti érdekeit képviselik, tehát alapvetően ennek a három elvnek kell megfelelnünk a tevékenységünk során, a munkánk végrehajtása során.

Ez a három pont az Európai Unió víz keretirányelve, amely, mint ismeretes, meghatározza azokat az intézkedéseket, amelyek a vizeink jó ökológiai állapotba kerülését szorgalmazzák, illetve eredményezik. A másik a 2007-ben hozott európai irányelv, az Európai Unió árvízi irányelve, amely kockázatelemzések alapján határozza meg, hogy milyen árvízi biztonság alakuljon ki, épüljön ki egy-egy területen, és a harmadik pont természetesen a magyar nemzeti érdek, azok az érdekek, amelyeket a fenti két irányelv esetleg nem tartalmaz.

A helyzetértékelést a víz keretirányelv alapján kezdeném. Hogyha ebben a tekintetben nézzük, mindenekelőtt le kell szögezni, hogy a víztestek besorolása alapján az Öreg-Duna, a mellékágrendszerek, valamint a Mosoni-Duna is erősen módosított víztest-kategóriát kaptak, ami egyben a célt is kitűzi, jó ökológiai potenciált kell elérni ezeken a területeken, tehát olyan beavatkozásokat kell elérni, hogy a terület ökológiai potenciálját ki tudjuk használni, maximálisan el tudjuk érni.

Itt a térségben ez a vízrendszer az 1995-ben megépült fenékküszöb óta csak kis mértékben változott, ez egy 17 éves üzemelési tapasztalatot ad a helyi vízügyi igazgatóságnak, és ezekből levonhatunk következtetéseket a víz keretirányelv teljesítésére vonatkozóan is. Az első és talán leghangsúlyosabb kérdés a vízminőség kérdése. Vízminőségi problémák gyakorlatilag ebben a rendszerben nem merültek fel. Voltak rendkívüli események, amelyek vízminőségi haváriát jelentenek, általában ezeket sikerült megoldani, többnyire szlovák területén maradtak, tehát erre a Duna-szakaszra nagyon ritkán tudtak csak belépni, de önmagában maga a rendszer vízminőségi problémákat nem okozott, tehát nem keletkeztek olyan problémák, amelyek kezelhetetlenek lettek volna.

A második, amit a víz keretirányelv előírásai alapján meg kell jegyeznünk, az élőhelyek, a biodiverzitás kérdése. Azt tapasztaltuk az elmúlt 17 év alapján, hogy a mellékágrendszerben a '95-öt megelőző állapotokhoz képest nőtt, változatosabb lett az élőhelyek aránya, nem teljes mértékben, ezt el kell ismerni, hiszen az értékelés is mérsékelt állapotot állapított meg erre a területre, tehát ebben a kérdésben még van mit fejleszteni ezen a területen annak érdekében, hogy a jó ökológiai potenciált elérjük.

A harmadik feladvány a hossz- és keresztirányú átjárhatóság megoldása a területen. Ez egyrészt adódik önmagában a mellékágrendszerek műtárgyainál, hogy nem mindenütt megoldás a hosszirányú átjárhatóság, de talán hangsúlyosabb a kérdés jelen esetben az Öreg-Duna medre és a mellékágrendszer között, hiszen a kettő közös jelentős vízszintkülönbség

van, és nagyon korlátozott a két víztest között a kapcsolat. Tehát ezek lennének jelenleg a problémák a területen.

Ha árvízi védelmi szempontból nézzük, akkor két tényre kell felhívni a figyelmet. Arra, hogy az Öreg-Duna árvízlevezető képessége nagyon jelentős a térségben, tehát ez a meder mint valamikori ásott meder, kimondottan olyan célokat szolgált, hogy az árvizeket minél hatékonyabban tudja levezetni a területen. Ennek megfelelően döntő szerepe van az árvízlevezetésben, és ha vizsgáljuk a Mosoni-Dunát, ott pedig árvízvédelmi szempontból kiemelt szerepe van Győr védelmének, hiszen mint jelentős város, erősebb árvízvédelmi biztonságot érdemel, és szükséges is kiépíteni. Itt az árvízvédelmi kockázatok elemzése folyamatban van.

Természetesen előzetes eredményeink vannak, ezeket szeretném ismertetni, a jelenlegi helyzetet. Az Öreg-Duna esetében egyértelműen megállapítható sajnos, hogy a tartósan alacsony vízállás miatt a növényzet, bár időközben szakaszos irtása szükségessé vált, de összességében jelentősen lecsökkentette az árvízlevezető képességet, valószínűleg meghaladja a 20 százalékot. Ennek következtében magasabb árvízszintek alakulnak ki ugyanazon vízhozamnál, ha az árvízlevezetés az Öreg-Duna-mederben történik. Tehát itt azt kell mondanunk, hogy az árvízveszély nem csökken, hanem inkább nő. Bár más tekintetben, de a Mosoni-Dunán is hasonló helyzet állapítható meg, hiszen ott már a teljes Duna-vízhozam együtt van, amely visszahat Győr városára, de itt is árvízszint-emelkedéssel kell szembenézni, ahogy a 2002-es és a 2006-os árvizek trendje ezt megmutatta.

A harmadik jelentős kérdés a nemzeti érdekek. A nemzeti érdekek szempontjából azt lehet leginkább megfogalmazni, az lenne a jellemző, hogy a vizeinket hogy tudjuk kihasználni a gazdasági érdekeknek megfelelően. Ugye, ebbe beleértendő az ökológiai érdek is. Itt két szempontra kell felhívni a figyelmet, hogy az Öreg-Dunának nagyon jelentős, így alacsonyabb vízhozammal is, a vízpótló szerepe, a másik, hogy Győr mint nagyváros vízigényének a kielégítése is a jelenleginél nagyobb határfokkal kellene hogy történjen.

A másik nagyon fontos és általában sajnos elhanyagolt érdek az, hogy a költségvetési érdek az, hogy az üzemeltetési, fenntartási költségek alacsonyak legyenek, tehát a fejlesztések jó minőségűek legyenek, és ezáltal az üzemeltetési és fenntartási költségek csökkenjenek. Ebben a tekintetben az elmúlt 17 év tapasztalata az, hogy a vízkészletek kihasználtsága még mindig alacsony, hiszen a Duna Dunakiliti alatti szakaszán gyakorlatilag kihasználatlanul folyik tovább az érkező kevesebb vízhozam. A másik, hogy a térségben, a hullámterein ideiglenes jelleggel épültek ki a művek, és ez azt jelenti, hogy az árvízi terhelést gyakorlatilag nem bírják elegendő mértékben, így ha visszatekintünk az elmúlt 17 év árvízkáraitra, azokból jelentős fejlesztéseket lehetett volna végezni, ha nem következnek be ezek a káresemények. És ezek döntő módon azért következtek be, mert ezek a művek ideiglenesek, tehát árvízi terhelésre nincsenek kiépítve.

A Mosoni-Duna esetében mindenképp meg kell említeni, hogy a vízszintje a Duna vízszintcsökkenésével arányosan nagymértékben lecsökkent, nagyon nehéz ebben az állapotban a hasznosítása, a vízigények kielégítése, és azt is meg kell említeni, hogy bár az egyéb beruházás során az Alsó-Szigetköz vízpótlása is talán megoldottá válik, KEOP-projektekből, de a talajvízszint megtámasztó szerepe is a Duna medersüllyedése és ezáltal a Mosoni-Duna vízszintsüllyedése miatt jelentősen lecsökkent az utóbbi két évtizedben.

Összesítve ezek alapján a feladatokat, az Európai Unió víz keretirányelve alapján azt gondoljuk, hogy az élőhelyek változatosságának további növelése szükséges mind a főmederben, mind a mellékágrendszerekben, és meg kell oldani lényegesen jobb minőségben a jelenleginél a hossz- és keresztirányú átjárhatóságát az élőlényeknek ezekben a vízrendszerekben annak érdekében, hogy egységes vízrendszer alakuljon ki.

Az árvízi irányelv alapján más megoldást nem látunk, minthogy a Duna-főmeder és -hullámtér visszaállító képességét helyre kell állítani. Itt felhívnom a figyelmet a hullámtérre

is, korábban voltak úgynevezett navigációs sávok például a hajózásnál, amelyek mára eltűntek. Ezeknek a sávoknak jelentős volt az árvízlevezető szerepe, ezek csak kis hányadban állnak már rendelkezésre, ez is okozza az egyik problémát.

A másik, amit az irányelv kapcsán meg kell majd oldanunk, és ez biztos, hogy nagyon hangsúlyosan ki fog jönni az árvízi kockázatelemzések során, a Mosoni-Duna árvízszintje jelenleg is nagyon nehezen kezelhető, tehát előbb vagy utóbb szükség lesz ezeknek a dunai árvizeknek a kizárása Győr belterületéről, mert kezelhetetlen is lehet az állapot.

A nemzeti érdekek alapján felhívnom a figyelmet arra, hogy üzemeltetési, fenntartási költségek csökkentése lenne az érdekünk, sokkal kiegyensúlyozottabb biztonságot, üzemeltetést kellene elérni a térségben. Jelenleg a térség rendkívül kitett az árvízi károknak, és ezt ismételtén át kell élnünk, és ezek mind költségvetési források rendkívüli felszabadítását teszi szükségessé. A másik, hogy a vizekhez való hozzáférést, a vizek hasznosíthatóságának növelését mindenképpen jobb hasznosíthatósággal kell csinálni a jövőben, több hasznosítási lehetőséget kell elérni. Nemcsak a természetvédelem, a mezőgazdasági vízhasznosítás területén, de a rekreáció, az ökoturizmus területén is sokkal nagyobb lehetőségei vannak a területnek megfelelő megoldások esetén. Köszönöm szépen. Ennyi gondoltam röviden.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy közvetlenül főigazgató-helyettes úrhoz van-e kérdésük az előadásával kapcsolatban. Igen, alelnök úr!

SZABÓ IMRE (MSZP): Ugye, itt is visszaköszön a vízügy szétdarabolásának a problémája. Értelemszerűen a Belügyminisztérium álláspontját tudta igazgató úr képviselni. Itt a felvezetőből nem emlékszem rá, hogy a vidékfejlesztési tárca szakmai álláspontját fogja-e valaki ismertetni, vagy pedig azt szeretném kérdezni, hogy történt-e olyan tárcaközi koordináció, aminek keretében ki lehetett volna alakítani, mondjuk egy egységes kormányzati álláspontot arról, hogy az úgymond vitás kérdésben most mi a kormányzat álláspontja. Mert 2009 második felében volt egy kormánydöntés arról a projektről, aminek az eredményeképpen elindulhatott volna ez a beruházás, majd persze hát most két éves tetszalott korát élve ismét elindult. Tehát a kérdés röviden az, hogy van-e tárcaközi koordináció ebben az ügyben, és szakmai egyeztetés.

ELNÖK: Mielőtt főigazgató-helyettes úr erre válaszol, van olyan rész, amire – azt hiszem – én tudok válaszolni. Tehát természetesen a bizottság részéről a Vidékfejlesztési Minisztérium részvételét kértük. Jelen is van egyébként Kovács Péter helyettes államtitkár úr, ő azt jelezte, hogy előadással nem kíván megjelenni ezen az ülésen. Természetesen, ha bármikor van olyan szakmai álláspont, amit ismertetni kíván a bizottsággal, akkor erre lehetőséget fogunk biztosítani. Ugyanígy a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság meghívására sor került, de tájékoztatásuk szerint a minisztérium nem tette lehetővé számukra, hogy az ülésen részt vegyenek.

Arra pedig, hogy a tárcák közötti egyeztetés megtörtént-e, erre főigazgató-helyettes urat kérem, hogy tájékoztassa a bizottságot.

LÁNG ISTVÁN műszaki főigazgató-helyettes (Belügyminisztérium): Tekintettel arra, hogy a vízügyi szervezet átalakítása január 1-jétől lépett hatályba, így még erre nem volt lehetőség, hiszen ez rengeteg szervezőmunkával járt, erről még a két tárca részleteiben nem tudott egyeztetni.

ELNÖK: Más kérdés? Igen, helyettes államtitkár úr szót kér, aminek nagyon örülünk.

KOVÁCS PÉTER helyettes államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium): Csak azt szeretném mondani, hogy Láng úr előadásának az első része tökéletesen egyezik a mi véleményünkkel, tehát a keretirányelvre vonatkozóan. (*Moraj.*)

ELNÖK: Köszönjük a tájékoztatást. (*Zaj.*) Ha más kérdés nincsen, megkérem Tóásó Gyula elnök urat, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnökét, hogy tartsa meg előadását.

Tóásó Gyula

TÓÁSÓ GYULA, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnöke: (*Előadásához kivetítőt használ.*) Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! A Kisalföld által elindított népi kezdeményezéshez 81 civil szervezet csatlakozott, közülük mi ketten, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület és a Pisztráng Kör kapott lehetőséget arra, hogy ismertesse az általunk kialakított véleményt.

Engedjék meg azt is, hogy megemlítssem, hogy jelen van egyesületünk képviselőjében három szakértő, akik a műszaki, illetve a természettudományok egyes területeinek képviselőjében jelentek meg, és szükség szerint a kérdésekre is tudnak válaszolni.

Szeretném tehát Göndöcs Lászlót, dr. Alexay Zoltánt és Pannonhalmi Miklóst is megemlíteni. Húsz év telt el az egyesek által elterelhetetlennek hitt Duna elterelése óta, és azért vagyunk most itt, mert ez az elmúlt húsz év nem volt elegendő ahhoz, hogy megoldódjanak azok a problémák, amelyek ebből az elterelésből adódtak.

A Duna 1992. októberi elterelése után a főmederben gyakorlatilag azonnal két-három méterrel csökkent, a mellékágakban néhány napon belül eltűnt a víz. Ez, ugye, '92. október 23-26. között történt, és utána a képeken látható táj fogadta az erre járókat.

Többféle, műszakilag megalapozatlan kísérlet történt a helyzet orvoslására, ezek közül most csupán kettőt említenék. Az egyik az, hogy a Mosoni-Duna vízének áterelésével próbálták a Szigetköz helyzetét javítani, ez természetesen kudarcba fulladt, a másik pedig a dízelszivattyúkkal történő vízpótlás az Öreg-Dunából a hullámtérbe.

A helyzet három évig gyakorlatilag nem változott, és 1995-re sikerült olyan engedélyekhez jutni, amellyel a fenékküszöb Dunakilitinél megépítésre kerülhetett. A beavatkozás egyértelműen eredményesnek volt tekinthető, a helyiek általános támogatottságát élvezte akkor is és most is. Ezzel sikerült átmenetileg stabilizálni a hullámtér állapotát.

A Duna elterelése után a szlovák és a magyar fél önállóan alakította ki a vízterületeiknek a vízpótlását, így három önálló elszeparált víztér alakult ki, a szlovák oldal, az Öreg-Duna-meder és a magyar oldali hullámtér jelenti ezt a három területet. A szintkülönbségeket ez az egyszerű ábra próbálja érzékeltetni, hogy milyen állapotok alakultak ki, és ezek mind a mai napig természetesen így vannak, vagy még tovább romlottak a húsz évvel ezelőtti állapothoz képest. Láthatjuk ezen a képen, hogy az Öreg-Duna medre van a legalacsonyabb szinten, és részben a csallóközi, részben a szigetközi hullámtéri vízszint magasabb szinten van.

Ennél, az idén szeptemberben készült fotónál egy kis kitérőt is tennék, hogyha lehetőséget kapok. Ez a fotó most készült idén szeptemberben, jobbra az Öreg-Duna medre, balra a hullámtéri ág látható, és az Öreg-Duna medre és a hullámtéri vízszint között most itt legalább 1,8 méter szintkülönbség látható. Ez a fotó akkor készült, amikor Szlovákiából ilyen-olyan okokból több mint 50 százalékát kaptuk meg a Duna teljes vízmennyiségének. Ez azért érdekes fotó, mert a minisztériumnak a honlapján mind a mai napig látható hat olyan javaslat, amely a szigetközi rehabilitációs ötleteket gyűjti össze, és ezek közül öt vízszintemelést javasol a helyzet orvoslására, és az öt között van a SZITE-nek is a javaslata, de a többiek gyakorlatilag az 50 százalékos vízmegosztás esetében már nagyon jó változást reméltek mindaddig, amíg ez a fotó és ez az általunk nem megrendezett kísérlet lezajlott. Hiszen most

ezen a fotón az látszik, hogyha teljesülne is az az 50 százalékos vízmegosztás, amely feltehetően nem egy könnyű, országok közötti vita eredménye lesz, akkor is 1,8 méter szintkülönbség van Dunakilitinél a hullámtér és az Öreg-Duna között. Ez azt jelenti, hogyha most egybenyitnánk a tereket, akkor a hullámtérből természetesen azonnal kiszaladna a víz.

Ebből véleményünk szerint következik az is, hogy a tárgyalások egyszer majd biztos elkezdődnek, és talán sikerre is jutnak, de ettől függetlenül a helyzet orvoslására már most is lehetne lépéseket tenni.

A két mellékágrendszer rehabilitációjára egyébként az elmúlt időszakban gyakorlatilag semmi nem történt. A vízlépcsővita mentén kialakult érdekellentétek ahhoz vezettek, hogy a magyar kormányok több milliárd forintot költöttek különféle kutatásokra, ma már kijelenthető utólag, hogy e kutatások egy része felesleges volt, és megítélésünk szerint e költségeknek politikai okai voltak. Ebből a helyzetből alakulhatott ki az az – akár ma is azonosítható – állapot, hogy az így finanszírozott érdekcsoportok megtehették, hogy a helyiekkel semmilyen kapcsolatot ne építsenek ki, véleményeiket figyelmen kívül hagyják.

Szeretném azt is megemlíteni a tisztelt jelenlévőknek, hogy mi már az év elején, mármint az egyesület döntött arról, hogy idén október 12-én egy megemlékező konferenciát tartunk a Duna elterelésének huszadik évfordulóján. Ez most pénteken lesz. Mi természetesen hívtuk a kormány illetékes képviselőit is, hívtuk ezeket a szervezeteket is, akiknek úgy halljuk, hogy van véleményük a Szigetköz rehabilitációjával kapcsolatban, teljes elzárkózás történt, és újabb bizonyítéka annak, amit az előbb is mondtam, hogy lehet úgy is működni ma Magyarországon, hogy a helyiek véleményére különösebben nem vagyunk kíváncsiak.

2006 februárjában történt az, hogy a helyi szakemberek megelégtették ezt a mozdulatlanságot, és a Mosonmagyaróvár Környezetvédelméért Közalapítvány a Duna Településszövetséggel és a szlovák PRO NATURA NGO-val partnerségben közösen egy INTERREG-pályázat keretében támogatást kapott „A szigetköz-csallóközi Duna-ártér mellékágrendszer rehabilitációjának közös megalapozása” című munkához. Ennek a munkának a végterméke lett az, amely a későbbiekben SZITE-javaslatként vált ismertté, tulajdonképpen az egyesület megalakulása után átvette ezt a munkát. Ez a javaslat a szigetközi állapotok javítása érdekében, a vízszintemelés érdekében egy három szabályozószerkezettel, hajószilippel, hallépcsővel ellátott fenékküszöb beépítését képzeli el, és az árvízlevezetéssel kapcsolatban is különféle megoldásokat dolgozott ki.

Ez a javaslat egyébként magyar és szlovák, mindenféle szakmát képviselő szakemberek együttes munkájaként állítódott elő. Egyébként a munka előállításában a Duna Kör is képviseltette magát, később tudtuk meg, hogy a Duna Kör már leváltották.

A javaslat nagy támogatottsággal bírt, azért érdekes ez a lista, mert ez volt előbb, tehát ezek a szervezetek láthatók itt, amelyek egyhangúlag támogatták a SZITE-javaslat megvalósítását. Láthatják, hogy mindenféle hivatalos fórum, szerv a kistérségi társulásoktól a regionális fejlesztési tanácsig támogatta ezt. Hogy nehogy később valami hibára hívják fel a figyelmemet, annyit említenék, hogy a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés ülésén fordult az elő, hogy egy ember ellene szavazott, egy pedig tartózkodott, az összes többi fórumon pedig egyhangúlag támogatták a SZITE-javaslatot.

A Mosoni-Dunával kapcsolatban is szeretnék néhány mondatot mondani. A térségben élők számára egyértelmű, hogy a győri Mosoni-Duna-szakasz vízfelszínét alapvetően a Nagy-Duna vízállása, illetve esetenként a Rába árhullámai határozzák meg. A Dunának a Mosoni-Duna torkolata alatti medersérülése megközelítőleg két méter, és meghatározza a Mosoni-Duna és a Rába alsó szakaszának vízszintjeit, azaz itt már a teljes Duna-vízhozam sem elégséges a kívánatos természet közeli és városképi állapotok eléréséhez.

A Mosoni-Dunába táplált vízhozam ezen nem változtat, az eltéréssel nem érintett Duna-szakasz medersüllyedése hatására a Győrben kialakult állapotokat hűen tükrözi az a fotó, amely ezen a hétvégén készült Győrben.

A Mosoni-Duna torkolati vízszintemelése elkerülhetetlennek tűnhet, azt hiszem, mindenki számára, hiszen ennek elmaradása kétségessé teszi a Mosoni-Duna és a Lajta folyó térségi vízgazdálkodási rehabilitációs projekt eredményességét is, kihatással van a térség talajvízháztartására, hosszú távon a Duna menti vízbázisokat veszélyezteti. A kialakult helyzet és a megoldás ismert, a felelősség viselésére történő felhívás a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület kötelessége, és ahogy Borkai Zsolt, Győr polgármestere említette, 80 ezer ember szándékát pedig vegye komolyan az országos politika is.

A SZITE javasolja, hogy az Országgyűlés tűzze napirendjére az országos népi kezdeményezést, kezdődjenek érdemi tárgyalások a két ország között a szigetköz-csallóközi Öreg-Duna-meder vízgazdálkodási kérdéseinek megoldására, a szigetközi Öreg-Duna-meder vízgazdálkodási megoldása során vegye figyelembe a helyi tapasztalatok által egyeztetett javaslatokat, a győri Mosoni-Duna-szakasz vízszintemelésével kapcsolatos munkát pedig haladéktalanul kezdjék el. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen elnök úrnak az előadást. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e kérdésük Tóásó úrhoz. (*Nincs jelentkező.*) Nekem egy kérdésem volna, mutatta Tóásó úr azt a fényképet, ami az 50 százalékos vízmegosztásnál is a mellékágrendszer és az Öreg-Duna-meder közti vízszintkülönbségeket mutatta meg; ez, ha jól értettem, egy idén őszi eleji felvétel. (*Tóásó Gyula: Szeptemberi.*) Azért ez egy extrém alacsony Duna-vízállás. (*Közbeszólások.*) Úgy értem, hogy az akkori Duna-víz mennyiségnek az 50 százalékát jelenti, tehát a Duna szeptemberi teljes vízhozamának az 50 százalékát jelenti, (*Tóásó Gyula: Egy kicsivel többet is, igen.*) ami szeptember elején – a Duna vízhozama – nem volt magasnak mondható. Tehát látszik, hogy egy alacsony vízállás esetén még az 50 százalék sem elegendő ahhoz, hogy megteremtse a mellékágrendszer és az Öreg-Duna közötti élő vízkapcsolatot. A kérdésem az, hogy van-e arra modellezés, hogy egy magasabb vízállás mellett, mert azért most a Duna vízállása meglehetősen alacsony, hogy egy magasabb vízállás mellett elképzelhető-e, hogy átmenetileg egy 50 százalékos vízmegosztásnál létrejön ez az élő vízkapcsolat. Vagy ez tulajdonképpen egy nyár eleji zöldár jelentős vízhozama esetén is egy 50 százalékos vízmegosztás még mindig nem elegendő ahhoz, hogy ez a kapcsolat létrejöjjön a mellékágrendszer és a főág között?

TÓÁSÓ GYULA, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnöke: Egy dolgot felejtettem el említeni, hogy a normál, jelenlegi vízmegosztások mellett egyébként négy méter ez a szintkülönbség. De ha megengedik, van itt egy szakértőnk, akire hivatkoztam az előbb, és átadnám a szót neki.

ELNÖK: Akkor kérem, hogy tisztázzuk ezt.

PANNONHALMI MIKLÓS szakértő: Elnök úr, ha megengedi, a válasz az, hogy árhullám vonult le 3600 köbméter/szekundumos vízhozammal. És ennek a megosztására került sor abban az időben, és ezek az állapotok alakultak ki. Egyébként ez a körülmény már, talán több mint tíz éve, '98-ban is vizsgálásra került, és akkor megállapították, hogy 70 százalékot átadunk a rendszerben, akkor is mindenképpen olyan műszaki megoldást kell találni arra, hogy a szigetközi mellékágak vizet kapjanak a főmederből. Tehát ez a téma abban az időben ezzel a megállapítással zárult, több helyen is publikálásra került, megtartva a hatásvizsgálatokat mindegyik évben. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük a tájékoztatást. Kérdezem, hogy további kérdések vannak-e. (*Nincs jelentkező.*) Ha nincsenek, lépünk tovább, és megkérem Lajtmann Józsefet, a Reflex Környezetvédő Egyesület elnökét, hogy tartsa meg tájékoztatóját a bizottság számára.

Lajtmann József

LAJTMANN JÓZSEF (Reflex Környezetvédő Egyesület): Nagyon szépen köszönöm, hogy vették a fáradságot, és itt a helyszínen, a Szigetközben kihelyezett bizottsági ülést hoztak létre, különös öröm, hogy ennyien eljöttek.

Egy korrigálást hadd tegyek: én jómagam húsz évig voltam a Reflex Egyesület elnöke, és idén tavasszal Horváth Ferenc kollégám vette át a stafétabotot, úgyhogy hadd legyek csak munkatárs. Köszönöm.

Pár szót engedjenek meg, hogy ismertessem, hogy a Reflexnek milyen kötődése van a Dunához, a Szigetközhez. Ezelőtt, most már több mint húsz éve Magyarországon az első környezetvédő szót felvállaló civil szervezetként jött létre a Reflex. Ennek egyik alapoka volt, hogy Magyarországon Bős-Nagymaros környezeti és természeti problémáit annak idején elhallgatták, ezt semmiképpen sem engedhettük, ezért annak idején létrehoztunk egy civil szerveződést, rengeteg szamizdatkiadványt, különböző szórólapokat készítettünk, illetve mind a csehszlovák, mind a magyar oldalon sok településen demonstráltunk az ottani lakókkal, így a szigetközi lakókkal is az ellen, hogy a bős-nagymarosi létesítmény felépüljön, illetve hogy a Duna nehogy el legyen terelve. Sajnos ez már nem igaz.

Ebben az időben mind az osztrák Természetvédelmi Világalappal, a WWF-fel, a csehszlovák Greenpeace-szel, illetve több csehszlovák szervezettel, így például a Mosonmagyaróvári Környezetvédő Egyesülettel is, ami környékbeli, most már úgy tudom, hogy sajnos nem nagyon működik, illetve a Duna Körrel dolgoztunk együtt. Ezek a munkák általában inkább szakmai jellegűek voltak, javaslattételekkel éltünk. Ennek az egyik fontos eleme volt, hogy a magyar delegáció hágai peranyagába is bedolgoztunk, több helyen megjelentek ezeknek a civil szervezeteknek az anyagai, illetve a peranyag mellékletében is megtalálhatók.

Fontos feladatnak tartottuk még, hogy a Reflex kapott öt évre egy megbízást, a Magyar Tudományos Akadémia szigetközi monitoringbizottságában öt éven át végeztünk több mederszelvényben vizsgálatokat, ez az anyag ma is megtalálható bárki számára. Itt egy kicsit hozzátenném, mert az előttem felszólaló több milliárd forintot mondott, és azért tudni kell, hogy ennek a pénznek a jelentős részét a győri VÍZIG, a győri Környezetvédelmi Igazgatóság és a Fertő-Hanság Nemzeti Park kapta meg, tehát nem az MTA kutatócsoport.

A Reflex készítette a Szigetközi Tájvédelmi Körzet kezelési tervét. Egészen a szapi alvívcsatorna becsatlakozásától Esztergomig mi végeztük el a Duna jobb parti természetiérték-leltárát. Minket ért az a megbízás, hogy az észak-dunántúli vízgyűjtő alegységet az európai uniós víz keretirányelv szellemében kialakítandó vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés civil oldali feladatait, fórumait, észrevételezését levezessük. Ennek egyik vízügyi tanegysége volt a Szigetköz.

Apróságok: 15 km hosszban építettük ki a Szigetköz természetvédelmét bemutató útvonalat vagy tanösvényt. Ezt az elmúlt évben felújítottuk. Számos fórumot, diáktábort, kiadványt készítettünk ez ügyben.

Hadd térjek a lényegre. A mai tanácskozásnak egy meghatározó szlogenje az, hogy vizet a Dunába! 1988-ban a magyarországi zöldszervezetek, több mint 70, ez ügyben már egy kiadványt kiadott, illetve a Reflex is ebben az évben, július hónapban.

Ha megengedik, akkor ebből idéznék és felolvasnék: „Magyarország jogos követelését 1998 februárjában kiáltványba foglaltuk. A kiáltványt a Parlament elé gyűlt több mint 70 ezer állampolgár aláírásával adtuk át az Országgyűlés elnökének. Most 14 év elteltével ugyanezt a követelést terjeszti ugyancsak több mint 70 ezer állampolgár az Országgyűlés elé. A Reflex Környezetvédő Egyesület csakúgy, mint 14 éve, lelkes támogatója a „Vizet a Dunába!” követelésének. Ma sokkal több reménnyel várjuk, hogy végre több víz lesz a Dunában.”

Itt megállnék egy szóra, mert nagyon örültem a mosonmagyaróvári polgármester úrnak, hogy több vízmennyiséget vár a Dunába, mert nekünk is ez az elvárásunk.

„Hogyan lesz több víz a Dunában? Csak egyetlen megoldás van, a szlovák fél több vizet enged át a mederbe a dunacsúnyi gáton. Ennek nemcsak a műszaki lehetősége adott, hanem bírósági ítélet is kötelezi őket. A hágai Nemzetközi Bíróság már 15 éve úgy ítélte, hogy a Duna elterelése jogellenes cselekmény volt, Magyarországnak Szlovákiával az ökológiai követelményeket kielégítő dunai vízmegosztásról kell szerződést kötnie. Jelenleg ez jóval alacsonyabb. A szerződéses tárgyalásokon át vezet az út, következetesen képviselt magyar álláspont esetén van csak esélyünk igazságos vízmegosztásra.”

Itt megint közbevetném azt, hogy gyakorlatilag a mai kormány és maga a kormányfő is ezen az állásponton van, és ezt örömmel vettük. Mennék tovább.

„És ha végre az ökológiai követelményeket kielégítő mennyiségű víz érkezik a magyar–szlovák Duna-szakaszba, akkor megnyílik a lehetőség a sokat szenvedett szigetközi élővilág rehabilitációjára. A népi kezdeményezést aláírókkal együtt kérjük az Országgyűlést, hogy segítse sikerre a gyors magyar–szlovák megegyezést a Duna igazságos vízmegosztásáról.”

Ezt adtuk ki július 13-án. A kollégám az elnök úrnak ezt át is adja, hogy a bizottsági tagok megkapják, ebben rengeteg bevezető irat van, illetve különböző kiegészítő anyagok, így a '88-as irat, a köztársasági elnöknek adott levelünk, illetve a mostani kiáltványunk.

Említettem, hogy örömmel támogatjuk a Kisalföld azon kezdeményezését, hogy az Országgyűlés tűzze napirendi pontjára a Duna és a dunai mellékágak szigetközi ügyét, maximálisan egyetértünk. Viszont itt fel kell tennem sajnós egy kérdést, hogy az aláírásgyűjtő íven, ha jól tudom, talán nem leszek pontos, de a Duna és a Mosoni-Duna vízgazdálkodási kérdéséről van szó. Ezt az emberek örömmel alá is írták, bevallom, én magam nem. És ez egy kicsit meglepetés, hogy miért nem írtam alá. Ennek egyetlen oka van, hogy ennek van egy alig ismert háttéranyaga, amely zömében gátakról szól, és az elfogadott jelenlegi vízmennyiségről. Ezzel a Reflex nem tud egyetérteni.

Emlékeztetném önöket, mert itt van Szabó Imre miniszter úr is, mert pont az ő idejében készült el az utolsó olyan tanulmány, az úgynevezett előzetes megvalósíthatósági tanulmány, úgynevezett EMT, amely kilenc verziót vizsgál, elsősorban a Nagy-Dunáról beszélek most, bocsánat, a Mosoniról majd később, tehát kilenc megoldási verziót vizsgál, amelyben érdemes továbblépni. Ebből az első – hadd mondjam úgy – egyelőre titok, a Reflexé, és, amit a Tóásó úr elmondott, az úgynevezett nyolcas verzió, a SZITE-tervként ismert, többgátas és duzzasztott terület.

A Reflex, amivel egyetért, az Európai Unió munkacsoportja által korábban meghatározott verzió, amelyet az MTA is támogatott. Ezt részleteiben is elmondom, ez elsősorban vízmegosztási kérdésekről szól, nagyobb vizekről, örülök, hogy itt megjelent ez a kép, és nem „reflexileg”, hanem privátul hadd mondjam el, elhangzott Láng úrtól, hogy keresztirányú átjárhatóság, azért azt el kell gondolni, hogy az ökológiai érdekeket mennyire képviseli az, hogy duzzasztógátákkal visszaállítsunk vagy inkább átállítsunk egy olyan rendszert, ami 60 éven keresztül folyamatosan el lett rontva. Itt párhuzamosan négy meder folyik, a Dunának a döntő része, és itt álljunk meg egy szóra, Magyarország húsz százalékot kap a közös mederbe, tehát gyakorlatilag 10-et, míg a túloldalon 80. Tehát a 90 százalék a szlovák félhez tartozik, ezt méltánytalannak tartom, bár egy fokkal még mindig jobb, mint az itt jelen lévő, sok más területen dolgozó kolléga, aki annak idején 2,5 százalékot is elégnék tartott a középmederben, amikor a tervezés folyt. Tehát én azt mondom, hogy a keresztirányú átjárhatóság nem realitás, és nem is csak pénzből indulok ki, bár ha abból, akkor még inkább igazam van, hanem hogy tudomásul kell venni, hogy a felvízcsatorna, a csallóközi ágrendszer, az Öreg-Duna és a szigetközi ágrendszer, sajnós, ha tetszik, ha nem, ökológiailag csak úgy tartható fenn, ha párhuzamosan működik, de lehetőleg az Öreg-Dunában nagyobb vízmennyiséggel. Hozzáteszem, hogy egyébként a bösi felvízcsatorna teljes kapacitással működik, illetve az elfogadható vízszintek tarthatók a doborgazi beágazás miatt. A csallóközi

ágrendszerben, illetve itt Kilitinél, a szigetközi ágrendszer, itt az igazi rákfenéje a problémáknak, az Öreg-Duna vízhozama és vízszintje.

Olyan javaslatunk lenne, ami, azt hiszem, talán megoldható. A szlovákokkal mind a mai napig kézzelfogható eredményre nem jutottunk. Ennek az oka többfelé kereshető, ezt nem kívánom elemezni, de egyvalamit viszont javaslatként fontosnak tartanék, ez pedig az, hogy mindig egyszerre akart a magyar és a szlovák fél is nagyot, egyszerre akarta tárgyalni a vízhozamtól, az áramtermeléstől a pénzügyi problémákon át a hajózásig, és ez mindig dugába dőlt. Javasolnánk azt, hogy külön csomagokban történjen a magyar és szlovák fél közötti tárgyalás, és én úgy tudom, hogy erre Magyarországon jelentős akarat van.

Ezek alapján a Reflex két pontra tesz javaslatot. Az egyik, hogy kérjük, gyorsítsák fel a hágai ítélet végrehajtásáról folytatott tárgyalásokat, és mielőbb kössék meg a Duna vízmegosztására vonatkozó egyezményt.

A másik ehhez kapcsolódik, hogy az egyezmény megkötéséig, mert ugye az is hosszabb ideig fog tartani, ezt mindenki biztosra veheti, állapodjanak meg az EU-javaslat még nem megvalósított intézkedéseinek végrehajtásáról, mindenekelőtt az ökológiai minimumot jelentő dunai vízhozamról, tehát átmeneti időszakra, és az ökológiai vízminimum kerüljön át, jelenleg ezt nem éri el az átadott vízmennyiség.

Pár szót szólnék a Mosoni-Dunáról. Mindannyian tudjuk, hogy gyakorlatilag önálló vízhozama nincs, hanem elég jelentősen függ a dunacsúnyi beeresztéstől. Három folyó, a Lajta, a Rábca és a Rába folyó az, ami vízhozamot jelent neki, viszont, ami ténylegesen igaz, hogy a Nagy-Duna-meder folyamatos erodálódása miatt az alsó szakaszon a leszívó hatás nagyon jelentős. Ezt a Gyula vetítette is az imént, és ez sajnos elsősorban Győr szempontjából igaz. Bocsánat, itt még szóba jött az, hogy itt több mint hatmilliárdos KEOP-beruházás kezdődik a Lajta és a Mosoni-Duna rehabilitációja címén. Ebben jelentős beavatkozások lesznek Győrnél és a Mosoni-Dunánál. A tervek szerint mederszűkítésre is sor kerül, ami egyfajta vízszintemelkedést jelent. Én úgy érzem, hogy ez valami változást hoz, de nem megoldást. Az igazi megoldás az lenne, ami már régóta, de már évtizedek óta Magyarországon téma, csak se Magyarország, bár önmagának is kéne, sem a magyar és a szlovák fél ebben nem tud dűlőre jutni, hogy Magyarországon a Nagy-Dunában ki kéne építeni fenékgerinceket. Ez nemcsak erre a szakaszra vonatkozik, hanem az egész magyar Duna-szakaszra, mert az egész Duna-szakasz erodálódik Magyarországon.

A másik a Mosoni-Dunánál egy duzzasztótervezés van hajózsilippel. Azért azt tudni kell, hogy ez a duzzasztó nem egy friss terv, ezt a tervet annak idején az eredeti bős-nagymarosi erőmű csúcsra járatásához tervezték, hogy a kétszeri árhullám, amikor a csúcsra járatás történik, akkor Győrben ne duzzasszon vissza, tehát ez nem új keletű terv. Jelentős problémája az, hogy ezáltal megszűnik a kapcsolat a főmeder és a Mosoni-Duna között. Nagyon jelentős, minden duzzasztásnál tapasztalható, tehát Dunacsúnynál is láthatjuk, de láthatjuk a fenékküszöb fölött is, hogy jelentős iszapkiülepedés van, és ez csak tölti fel a medret, amellet nagyon drága. De mondom, pénzről most nem kell beszélni. Azt viszont nagyon sajnálom, hogy ezen a duzzasztáson kívül más megoldást nem keresett senki, valószínű, hogy azok egyszerűbbek, olcsóbbak. Szerintem vannak ilyenek, hisz a környező országokban nagyon sok helyen van ilyen jellegű folyóknál, ilyen vízhozamoknál olyan, mint például mederszűkítés, olyan, mint például szigetek építése. Fenntartom azt, hogy a folyó folyni fog, és nem tavacskák lesznek belőle jelentős kiülepedéssel.

Fenntartom a Reflex nevében is azt, hogy az Országgyűlés mindenféleképpen tűzze napirendjére a térségi vízgazdálkodás ügyét, de azt feltételként szeretném kérni, hogy a szakmai alternatívák alapján történjen ez meg, mert véleményem szerint mindkét esetben több is lehet, vagy van. És azt kérem, hogy úgy alakítsa majd ki a véleményét. És az, ami fontos, és ezt, azt hiszem, mindenki, aki itt van, tudja, hogy itt húsz éve nem történt semmi. Legyen lépés, legyen kézzelfogható eredmény. *(Moraj. – Juhos László közbeszól.)*

Amúgy, mint említettem, a világ sok országában már nem keresztgátakat, duzzasztógátakat építenek, hanem abban a jegyben fejlesztenek vagy éppenséggel élnek, hogy minden folyó hadd folyjon szabadon és tisztán, és a Reflex ezt kívánja képviselni. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen Lajtmann úrnak a Reflex álláspontja megismertetését. Annyit azért hadd jegyezzek meg, hogy a Duna-ügyben természetesen mindannyian tudjuk, hogy egymással erősen vitázó álláspontok vannak jelen. Ilyenek fognak itt is elhangzani, ez nem kérdés, azt szeretném kérni, hogy tisztességgel hallgassuk meg egymást megjegyzések és egyéb jelzések nélkül, akkor is, hogyha egy adott állásponttal nem értünk egyet. Köszönöm szépen.

Most Fűzfa Zoltán urat kérem meg, a Pisztráng Kör Egyesület elnökét, hogy az egyesület álláspontját mutassa be a bizottságnak.

Fűzfa Zoltán

FŰZFA ZOLTÁN, a Pisztráng Kör Egyesület elnöke: *(Előadásához kivetítőt használ.)* Sok szeretettel köszöntöm én is a bizottság tagjait és a megjelent szakembereket, helyieket. Az egyesületünk egy aprócska civil szervezet, ami elsősorban környezeti neveléssel foglalkozik, hogy hogyan is lehet ezt a természetet bemutatni, megismertetni a fiatal embereknek. Alapvető problémaként azzal szembesülünk, hogy rengeteg olyan dologról mondunk véleményt és beszélünk róla, amiről igazából nincsenek mélyreható ismereteink, és ez így van a Dunával is.

Nagyon sokan azt gondoljuk, itt a jelenlévők kivételek bizonyára, hogy ezt a Dunát igazából ez a bős-nagymarosi problémakör alakította át, és okozta a problémát. Itt Lajtmann úr említette, hogy ez azért egy sokkal korábbi ügy, hatvan évet említett, én azonban azt gondolom, hogy ez még ennél is sokkal messzebbre nyúlik. Úgyhogy egy kicsit ezzel kezdeném, aztán utána pedig egyéb kapcsolódó dolgokat mutatnék.

Az, hogy mi volt előttünk, mielőtt itt beavatkoztunk, azt csak gondoljuk különböző dolgokból, például a kavicsbányáinkból, melyek szerint alattunk cirka 300 méter dunai hordalék van. Ezeket elemezve kiderül, hogy ez alatt pedig pannon üledék, amely cirka két és fél millió évvel a Pannon-tenger kiszáradásával ért véget. A Duna 600 ezer éve folyik erre mindössze. Ezalatt töltötte fel ezt a területet, és alakított ki egy fantasztikus hordalékkúpot, amelynek tetején található az a fonatos ágrendszer, amely itt van mellettünk közvetlenül. Ennek a hordalékkúpnak a peremén található az a meanderező mederrendszer északon és délen, amely hordalékegyensúlyban középszakasz jelleget mutat. Felsőszakasz jelleggel pedig a felettünk lévő terület, ahonnan a hordalék jelentős része érkezik és lerakódik.

Nézzünk néhány képet, milyen is ez a pálya, milyen is a vegetációja. Gyakorlatilag azt látjuk, hogy megvannak a természetes épülő és pusztuló partok. A képek most készültek, de azt gyanítom, hogyha mondjuk 100 ezer évvel ezelőttre visszanezünk, hasonló dolgokat tapasztalnánk. Akkor is megvoltak a lefűződő ágak, most is megvannak ezek a szentélyé alakuló ágak, amelyek aztán feltöltődnek, és bizony nem ritkán láppá, mocsárrá alakulnak. Itt a Szigetközben kettő gyönyörű szép láp maradt, a kerek-szigeti és a parti erdei. Most ha ezt egészen szépen tudományos összefoglaljuk Kevei professzor nyomán, akkor azt látjuk, ott a kék sort érdemes nézni, hogy igazából a vízmozgás az, ami mindig meghatározta azt, hogy milyen hordalék fog lerakódni, és azon milyen növénytakarulás alakul ki természetes módon.

Eljutunk a szil-köris-tölgy ligeterdőig az egyik csúcson, amely az itteni magas árterekre jellemző, illetve a másik oldalon a másodlagos cserjések, amelyek jelenleg az emberi beavatkozások nyomán alakultak. Hogy mik ezek az emberi beavatkozások, hát azt hiszem, mindannyian ismerjük, őseink, amikor megérkeztek a területre, a legeltető gazdálkodást, rideg marhatartást folytatták, és bizony a szigetek jelentős részéről letermelték

az erdőket, már ahol erdő volt. Ennek hagyománya gyakorlatilag évezredek, az uniós csatlakozásunkkal ért teljesen véget. A képek az 1930-as évek végén készültek, és itt már egy érdekes dolgot látunk, amire a későbbiekben majd visszatérek.

Nagyon szabályos egyenerdőket látunk, nagyon alakított medrek, kavicszátonyok mentén. Most ezek a nagyon egyenerdők pedig Trianonhoz köthetők. Ezek az óriási legelőterületek, amelyek ezt a környéket borították, nem láttunk ekkora erdőfoltot gyakorlatilag, ezeket a trianoni döntés után, amikor Magyarország szembesült vele, hogy 6 százalék erdeje maradt, egy hihetetlen erdősítési program követte, és ekkor kerültek ide ezek az óriási nemesnyárasok, amelyek jelenleg is az erdők 75 százalékát jelentik. Azért izgalmas dolog volt ez, lássuk be. Lovak, marhák együtt úsztak szigetről szigetre, és megvolt benne a kellő romantika is, mert azt hiszem, egy mai kamasznak ennél szebb dolog nehezen elképzelhető.

A következő jelentős dolog, ami a táj életét alakította, tehát a legeltetés után, az pedig a hajózási igény, amit itt ezen a fonatos ágrendszeren, tehát a hordalékút közepén lehetetlen volt megoldani. Annyira sekély, alacsony és folyamatosan változó hordalékhomokkal bíró medrek voltak, hogy nem lehetett hajózni. Ezért a délről, illetve északról kerülő Mosoni-, illetve Kis-Dunában oldották meg a hajóvontatást, Győr egy komoly központ volt ebben is, a következő Meccsér, és végül Moson.

Ezt követték a gőzösök az 1830-as években annyira, hogy addigra már előírtak egyfajta Szigetköz-szabályozást, hogy ne csak ebben a két kis ágban közlekedhessenek, hanem a fonatos ágrendszerben is.

Amit megépítettek három év alatt, az körülbelül három év alatt el is tűnt, nem volt tartós, nem volt erős, a folyó erősebb volt nálunk. De a lobbi tovább dolgozott, és egészen 1886-ig, amikor is megtervezték a Szigetköz komplett átalakítását. Hangsúlyozom, 1886! Csak egy példát emelek ki, ez Pozsony alatti. Itt van Pozsony külterülete, a fonatos ágrendszer, itt meg a Kis-Duna, itt a Mosoni, és nézzük a következőt, már egy egészen egyenes meder látható. Tehát, egészen új főmedret ástak, a mellékágakat gyakorlatilag levágták, a partot védművekkel, sziklaszórásokkal látták el, sarkantyúkat építettek, és az árvízvédelmi töltés az északi és déli oldalon is megépült. Tehát gyakorlatilag az egész táj ketté lett vágva egy mesterséges mederrel, a hajózás feltételei kialakultak.

Egy teljesen átalakult tájjal állunk szemben 1910-re. Az itteni tradicionális mesterségek, mint a legeltetés, aranymosás gyakorlatilag véget értek, a halászatnak is egy mélyrepülés következett. Tehát egy több mint százéves problémáról van szó.

Nézzük azokat a bizonyos részleteket! Tehát itt a képen gyönyörűen látszik a kialakított mesterséges meder, látszik, hogy korábban merre folyt, és látszódik az, hogy bizonyos oldalágak teljes levágásra kerülnek, bent a sarkantyúk, egy egészen új vízrendszer alakult ki. Hogy ennek mi lett a következménye, azt szeretném bemutatni.

Az építés nyomán, mikor maradtak az eredeti medermélységek, a talajvíz áramlása ebbe az irányba történt, a későbbiekben azonban, mivel a mellékágak le lettek vágva, csak árvíz idején kaptak vizet, viszont az árvíz idején érkező hordalék nem egy hatalmas ártéren terület el, hanem egy sokkal kisebbben, elkezdett feltöltődni, tehát egy rendkívül intenzív feliszapolódás indult. Ez évente akár több centiméter is lehet. Mindezzel együtt ezek a kisvízi műtárgyak, hogy a hajózás mélységét biztosítsák, folyamatos, erős sodrást biztosítottak a főmederben, ezáltal az elkezdett bevágódni, aminek az lett a következménye – már az '50-es évekre problémát okozott –, hogy rendkívül gyakorivá váltak a száraz időszakok a mellékágrendszerben, és a főmeder kapott mindössze vizet.

Hogyha nem történt volna a bős-nagymarosi beavatkozás, akkor is itt kéne ülnünk, és gondolkodni azon, hogy milyen megoldást találunk ki a Szigetköz problémájára. Tehát a probléma nagyon régi. Hogy a medrek mennyire vágódtak be, itt látjuk. Gyakorlatilag 1930 és '90 között több mint másfél méter a bevágódás. Az i-re a pontot az az erőmű tette fel, amely

ellen én jómagam is tiltakoztam mind Pozsonyban, mind Dunacsúnynál is, és azt gondolom, hogy nem ez a megoldás, nem így kellett volna. Az, hogy így történt, az egy sajátos magyar tragédia. Szlovák testvéreink mindenesetre azt mondják, hogy nincs az a szlovák titkosszolgálat, ami jobban el tudta volna intézni, hogy ajándékba kapjon egy folyót, fele beruházási költséggel, minden művével együtt. Szóval ezek mi vagyunk.

'92. október 25. után ez a látvány fogadott mindenkit. Óriási pusztulás és haváriahelyzet. A haváriahelyzetre ismerjük a megoldásokat, az előbb bemutatták, vicc kategóriába sorolnánk őket, kivéve a fenékküszöb megoldását, ami itt van tőlünk körülbelül egy kilométerre. Innen, ha kisétálnánk, eljutnánk ahhoz a fenékküszöbhez, ami négy méterrel megemeli ezt a vizet, ezt a víztömeget, és kinyomja gyakorlatilag a vízpótló főágakba, amelyek ezt a mellékágrendszerrel ellátják vízzel. Hogy ne legyen gond árvíz esetén, ezért nyilván itt vannak az árvízi kapuk, amiket ki lehet nyitni, és be lehet engedni a főmederbe a vizet, és aki azt gondolná, hogy esetleg ez ökológiailag problémát jelent, végeztek erre halbiológusok kutatásokat, egy ilyen jellegű fenékküszöb még a leglustább ezüstkárásznak is átjárható, ugyanis több mint 600 halat megjelöltek, és jó néhányat itt a felső részen visszafogtak rövid időn belül. Tehát ez a négyméteres sziklaszórás igenis átjárható, igenis használható még a halak számára is.

Na most, a következő tragédia, ami megjelent a tájban, ugye említettem a talajvízszint áramlásának irányát, illetve esését: azt tapasztaljuk, hogy itt van a védett terület határa, a Kormos-sziget alja, innentől ebbe az irányba Dunakiliti felé szabad a vásár. Sőt, az erdészeti felügyelet írja elő, hogy a végtermelésre került fák, nemesnyárok vagy bármilyen társulások után vagy nemesnyár vagy akác telepítése javasolt. Ami, azt gondolom, hogy a fenntartható fejlődésről szóló bizottságnál elég sokat mond, hogy mit támogatunk az ártérben hivatalosan állami szinten. Ez tragédia! Ha a táj átalakítását a vízzel elintéztük, ezzel még durvább beavatkozást végzünk.

És mi a lehetséges jövő? Először is én a vágyainkat mondanám el, mivel az embernek sokféle vágyai vannak, én most itt tényleg a Szigetközre igyekeztem összpontosítani. Tehát olyan vízdinamika, amiben vannak árvizek, kisvizek, ugyanis, mint láttuk ott, a legelső ábrán, a Kevei professzor ábráján, attól lesz változatos egy ártéri táj. Attól, hogy van pangó víz, van gyors víz, mindenféle vizek vannak, mindenféle hordalékviszonyok vannak. A következő, amit mindannyian említettek, minden előttem szóló, kell az ökológiai átjárhatóság. Mit jelent ez? Azt, hogy a Szigetközben most itt, ebben a vízpótló rendszerben víz van, ehhez 30 darab mesterséges gát, a Lajtmann úr gátnak hívta, mi kisebb duzzasztóknak hívjuk vagy fenékküszöbnek hívjuk, ezek biztosítják a víz bennmaradását egyáltalán ebben a rendszerben. Ami nagyon lényeges, hogy ezeket a szintkülönbségeket átjárhatóvá tegyük, tehát hogy biztosítsuk tényleg azt, hogy ott minden vízi élőlény, aki közlekedni szeretne, átjusson. Nyilván nem a jégmadárról beszélek, de a halak azért elég érzékenyek. Ha ez biztosítva lesz, akkor azt gondoljuk, hogy a mozaikos szigetvilág, ezek a változatos élőhelyek újra tudnak alakulni, persze ehhez szükség van a következő pontra is, hogy a fajokot lecseréljük szépen apránként. Nem egyszerre nyilván, de a természeti értékeket vegyük figyelembe, ne csak kizárólag az erdészek aktuális pénztárcáját.

Na most, nagyon fontos, Láng István úr is említette, Tóásó Gyula is, vannak ezek a bizonyos árvízi levezető sávok, amik beerdősültek, gyakorlatilag használhatatlanok, plusz árvízveszélyt jelentenek. Ide vissza kellene hozni a rét-, legelőgazdálkodást szigorúan, és ezzel igazi egészséges magyar szürkemarkhát vihetnénk mellesleg a piacra is, nem pedig az ír és argentin marhát vásárolnánk a Tescóból. Erre megvan a helyi igény, sőt ez el is indult, az országban egyedülállóan előremutatóan, de erről majd szerintem Németh József urat vagy Pannonhalmi Miklóst kérdezzük meg. A töltésoldalon is legeltetnek marhákkal, amit sok helyen tiltanak, itt viszont ez nagyon fontos lehetőség.

És nem utolsósorban nagyon fontos a szabályozott turizmus, tehát hogy ne csak bárhová bárki mehessen, hanem igenis keretek között járassuk be a tájat.

Összefoglalva azt gondoljuk, hogy a változatosság gyönyörködtet, fenntartható tájhasználat kell a Szigetközben, ami egyben faji biodiverzitást és egyáltalán változatosságot is eredményez.

Víziószerűen a képek jönnek, ha jók az ökológiai állapotok, lesz hal is, lesznek vízi turisták is, a természet is jól érzi magát, és remélhetőleg nem csak egy marha fog ott legelni, sőt ezek a vizák is talán visszatérnek. Ennek az eszköze, én azt gondolom, az is lenne, hogy egy nemzeti park, egy szigetközi-csallóközi nemzetközi nemzeti park is létrejöjjön. Ezt nagyon fontosnak tartjuk civil természetvédők, merthogy vannak ilyen, ehhez hasonló együttműködések máshol is.

Zárszóként két dolog. Az egyik, hogy mi azt gondoljuk, vannak tapasztalataink, több mint száz napot vagyunk a vízen évente, tudjuk azt, hogy mit jelent az 50 százalék, és tudjuk azt, hogy nem átjárható akkor a Duna, tehát mi, amikor ez a bizonyos SZITE-terv kidolgozásra került, aktívan részt vettünk ebben is. Nagyon szemérmesen nem hangzott el itt, de megvan a részletes anyaga, tehát szívesen odaadjuk mindenkinek, akit érdekel. Úgyhogy ezt szeretném körbeadni. Mindenki ismerje meg, mert nagyon fontos.

A másik pedig, hogy én úgy tudtam, hogy itt lesznek azok a pesti zöldszervezetek, akiknek szintén van véleményük, gondolok itt a Védegyletre és a Duna Chartára. Itt vannak? *(Kepli Lajos: Nem jöttek el.)* Én voltam olyan bátor és pimasz, hogy az ő honlapjukról letöltöttem az ő véleményüket, és ebből csak néhány mazsolát szeretnék elolvasni, ha engedélyt kapok rá.

ELNÖK: Nagyon röviden, ha lehet. Elsősorban az önök véleményének a megismerését tűztük ki célul, de természetesen lehet egy rövid tájékoztatás.

FŰZFA ZOLTÁN, a Pisztráng Kör Egyesület elnöke: Csak azt szeretném bebizonyítani, hogy nem beszélünk egymással szemben. Mindig az hangzik el, hogy a pestiek mást akarnak, mint mi, és hogyha ezt felolvasom, akkor kiderül, hogy ugyanazt akarjuk. Tehát mondom. „A legfontosabb feladat a jelenleg teljesen elkülönülő főmeder és a hullámtéri mellékágrendszer összekapcsolása. Ezt csak a főmeder vízszintjének jelentős megemelésével és az ágrendszer mostani vízszintjének valamelyest csökkenésével lehetséges. A főmederbe juttatott vízhozamot növelni kell. A Duna mindenkori vízhozamának 50 százalékát a főmederbe vezetve a közepes vízszint a jelenlegihez képest 1-1,5 métert emelkedne, megközelítve a korábbi kisvizek szintjét.” Ez az ön kérdésére is akkor egy válasz. „A vízszint további emelkedését a mederfenék szintjének megemelésével, a korábbi folyamszabályozások és az ipari célú kavicskotrás következtében mélybevágódott főmeder részleges visszatöltésével lehet elérni. A 0,5-1 méter magas fenékküszöbök kialakításához a korábbi mederben használt anyagokat kell felhasználni.” És azt hiszem, itt pontot is teszek a végére. Akit érdekel: vedegylet.hu. Letölthető a javaslat. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az eddigiekhez hasonlóan a bizottság tagjainak lehetőséget biztosítunk, hogy kérdéseket tegyenek fel. Bödecs Barna már jelezte, hogy volna kérdése.

BÖDECS BARNA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nekem két kérdésem lenne. Az első kérdésem, kérésem inkább Tóásó Gyula úrhoz lenne. Az ő előadásában szerepelt három fenékküszöb tervezett kiépítése vagy ennek javaslata az 1835, 26 és 15-ös folyamkilométereknél. Ha ezt megmutatná Tóásó úr a térképen, hogy ezek körülbelül hol helyezkednek el.

Illetőleg, hogy műszaki megoldásában feltételezhetően itt is szükség lenne olyan leeresztő zsilipek létesítésére, egyre vagy többre, mint itt Dunakilitinél van. Ha ezt tudná nekünk szemléltetni.

A másik kérdésem pedig Láng István úrhoz lenne. Azt szeretném megkérdezni mint a bizottság tagja, hogy az elmúlt évek tapasztalatai, most itt nem évtizedekre, hanem inkább az elmúlt öt évre gondolok, mit mutatnak a szlovák fél vízáradási készsége tekintetében mennyire egyeztetetten történik, milyen vízhozamokat adnak át. Erre jelenleg milyen megoldás van a két ország között? És hogy állnak azok a tárgyalások, amelyek ennek esetleges növelését szolgálják? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Még Szabó Imre alelnök úr is kérdést kíván feltenni.

SZABÓ IMRE (MSZP): Nem is olyan régen volt egy bizottsági ülésünk, ahol meghallgattuk Illés Zoltán államtitkár urat, aki a bizottsági ülésen úgy fogalmazott, hogy körülbelül negyedórás megbeszélés eredményeképpen megegyezett a szlovák kollégájával, és megoldódott a Duna ügye. Azt szeretném kérdezni, hogy azóta eltelt, ha jól emlékszem, körülbelül két hónap, hogy az azóta eltelt fejleményekről kaphatnánk-e tájékoztatást. Tehát, ha megoldódott, akkor azóta már történt-e ennek valamilyen hivatalos formája, kézzelfogható eredménye, mert akkor lehet, hogy itt teljesen fölöslegesen töltjük az időnket. Ha erre esetleg kaphatnánk egy tájékoztatást.

ELNÖK: Köszönöm. Feltételezem, Láng úrhoz fogalmazta a kérdést. *(Derültség.)* Vagy kihez? *(Nagy Imre: Inkább a tárca képviselőjéhez, nem Láng úrhoz!)* Akkor Kovács helyettes államtitkár úr fog erre, reményeink szerint, válaszolni. Akkor viszont elsőként Bödecs Barna kérdéseire Láng úr és Tóásó úr fog válaszolni.

LÁNG ISTVÁN műszaki főigazgató-helyettes (Belügyminisztérium): A vízhozamátadásokkal kapcsolatban már az elterelés után, a fenékküszöb megépítésével egy időben kötött egy ideiglenes megállapodást, ami pontosan szabályozza azt, hogy az érkező vízhozam függvényében mennyi vizet kell átadni a szlovák félnek a Mosoni-Duna irányában, illetve az Öreg-meder irányában a dunacsúnyi műveken keresztül. Az Öreg-Duna volt inkább a kritikus kérdés, arra válaszolnék. A vízhozamtól függően azt lehet mondani, hogy téli időszakban minimum 250 köbméter/szekundum, nyáron 600 köbméter/szekundum az átadandó vízhozam, de ez függ a pillanatnyi időponttól, illetve a Dunán pillanatnyilag létező vízhozamtól. Ez egy elég bonyolult táblázat. Azt lehet mondani, hogy ezt nagyjából a szlovák fél betartja, nyilván, ha árvízkor kezelhetetlen helyzet keletkezik, azt a vízmennyiséget, amit a szlovák nem tud elvezetni a bösi üzemvízcsatornán keresztül, azt az Öreg-meder irányába leereszti. Azért szeretném ezt tisztázni, mert voltak itt félreértések, de általában az 50 százalékos vízhozamot a 2000 köbméter/szekundumos, úgynevezett középvízhozamúra szokták érteni, ugyan az az – idézőjelben mondhatjuk, hogy – átlagos vízhozam, ennek az 50 százaléka 1000 köbméter/szekundumos vízhozam, természetesen ez egy átlagérték.

Tehát azt lehet mondani, hogy általában a szlovák fél betartja ezt, de voltak üzemelési problémákból adódó anomáliák, épp a közelmúltban is. Tehát ezek előfordulnak. Ezeket a kérdéseket korábban a határvízi bizottságon keresztül kezelték. Ma már ez a Vidékfejlesztési Minisztérium vezetése alá tartozik, de Bős-Nagymaros esetében külön bizottság is tárgyalja.

FŰZFA ZOLTÁN, a Pisztráng Kör Egyesület elnöke: Bocsánat, Tóásó Gyulával egyeztettünk. Elsőként azt kérném, hogy ezt a kiadványt kéne kinyitni a 11. oldalon. Bocsánat, pedagógusként vagyok jelen. *(Derültség.)* A kedves közönségnek is ki fogjuk osztani. Ha a 11. oldalra tekintünk, ott látjuk a SZITE-javaslatot, és ott látjuk középütt,

gerincben ezt a bizonyos medret, és ott látszik, hogy a cicolai ágrendszer magasságában lenne ez a bizonyos második fenékküszöb, hogyha a meglévőt tekintjük elsőnek, ami lehetővé tenné azt, hogy a mögötte felduzzasztott rendszer átjárható lenne a szlovák oldali és a magyar oldali ágrendszer élőlényei számára is. Tehát egy teljes keresztirányú átjárhatóságot biztosítana. Most nyilván utána van egy szintesítés, ez egy olyan fenékküszöb lenne, ami szintén átjárható az élőlények számára hosszirányban.

A következő fenékküszöb Kisbodak magasságában, Kisbodak-Dunaremete között a kisbodaki torok alatt lenne, ami lehetővé tenné az egész kisbodaki ágrendszer és a szemben lévő szlovák oldali ágrendszer teljes keresztirányú átjárhatóságát. Maga a műtárgy az itt is átjárható lenne hosszirányban.

Az utolsó, a harmadik pedig az ásványi torok alá, a mostani Bagaméri-kanyarba kerülne, és gyakorlatilag ez lenne az utolsó, lehetővé téve az ottani Bűdös-tó és az itteni ásványi ágrendszer átjárhatóságát.

A 15. oldalra kellene lapozni. Itt a Duna-meder, amelybe ez a keresztirányú műtárgy kerülne, aminek jelentős része gyakorlatilag egy olyan fenékküszöb, kőszórásos fenékküszöb, amely átjárható hosszirányban az élőlények számára. Ugyanakkor a vízlevezetést is folyamatosan biztosítja. Bekerülne egy árvízi kapu, amire azért van szükség, mert ugye lecsökkentettük a meder keresztmetszetét, és nem okozhatunk árvízi veszélyt, tehát árvizek esetén ezt meg kell nyitni. Ez lehet gumigát vagy lehet bármilyen egyéb megoldás. A harmadik rész pedig a társadalmi igények alapján felmerült hajózási igény, amit viszont a társadalom nem szeretne beengedni a szigetvilágba, viszont az Öreg-Dunán szeretne egy intenzívebb, nagyobb, motorhajós elérhetőséget is biztosítani. Ezt tudná biztosítani ez a hajózási út, ami árvíz esetén pedig árvízi leeresztő műtárgyként szerepelne.

Van még egy ábra, ami idekapcsolódik. A 18-as. Itt láthatjuk a jelenlegi mederkeresztmetszelyvet és a belehelyezett, nyilván torzított méretarányú, tervezett fenékküszöböt. Gyakorlatilag ezzel lesz igazán megérthető, hogy miről is szól ez a SZITE-változat.

Még egy apró megjegyzés: ez a projekt, a SZITE-javaslat kidolgozása során mi felkértük a Védőegyletet is, hogy vegyenek részt benne, és mondják el az ő javaslatukat is, sajnos ők elzárkóztak ettől. Ők nem voltak hajlandók eljönni hozzánk, és nem voltak hajlandók elmondani a terveiket, úgyhogy mi csak azt tudjuk, amit a netről ők nyilvánossá tesznek. Én nem gondolom azt, hogy ez a tökéletes megoldás, én azt gondolom, hogy van itt épp elég szakember ahhoz, hogy megszülessen a tökéletes megoldás, és van 17 év tapasztalat arról, hogy hogyan működik a jelenlegi rendszer. Ez a kettő együtt bőven elég ahhoz, hogy egy nagyon jó megoldás szülessen, ami hosszú távra megoldja a környék problémáját.

Úgyhogy ehhez kívánok a bizottságnak kitartást, hogy ezt kiverje a parlamentből és kiverje az országból, mert erre szükség van.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Utolsó hozzászólóként megkérem Gruber Tamást, a WWF Magyarország képviselőjét, hogy ismertesse a WWF álláspontját a bizottsággal és a jelenlevőkkel.

Gruber Tamás

GRUBER TAMÁS vizes élőhelyek programvezető (WWF Magyarország): Köszönöm szépen a szót. Az eddigi felszólalások közül leginkább a Reflex Egyesületnek, illetve Lajtmann Józsefnek a gondolataival értek egyet, illetve ő említette meg azokat a legjobb gondolatokat, amikkel a WWF is egyetért.

A WWF javaslata az, hogy a szlovák–magyar vízmegosztás kérdésének újratárgyalása nélkül a szigetközi vízpótlás megoldásával nem érdemes vagy érdemes úgy foglalkozni, hogy

az valós eredményeket hozhat. Ezért azt szorgalmazzuk, hogy mindenképpen történjenek lépések a vízmegosztás kérdésének újratárgyalására.

A másik fontos gondolat, amit kiemelnék, hogy a WWF azt látja, hogy a társadalmi elvárás, a kezdeményezőkészség valóban nagy a szigetközi problémák megoldására. Ugyanakkor nem tartanánk szerencsésnek és jó megoldásnak, hogyha bármilyen műszaki megoldási javaslat egy parlamenti vitanapon kerülne megvitatásra vagy akár döntésre. Azt javasoljuk, hogyha erről vitanap lesz, vagy napirendi hozzászólások fognak elhangzani, akkor ott a lehetséges irányokat vázolják fel majd, és a szakmai vita ne egy parlamenti vitában dőljön el. Megvannak azok a kormányzati szervek, a Belügyminisztérium, a Vidékfejlesztési Minisztérium kollégái, akiknek ezeknek a szakmai javaslatoknak az értékelésére megvan a lehetőségük, hogy egyeztessenek. Ezt akkor meg is kell tenni, és ennek a mentén érdemes országgyűlési előterjesztést tenni.

Azt szeretném még ezek mellett kiemelni, hogy többször elhangzott ma is a víz keretirányelv mint európai uniós iránymutatás. Úgy látjuk, hogy több olyan nemzetközi egyezmény van, amely ezeknek a határvízi kérdéseknek a megoldására útmutatást ad. Erre a víz keretirányelv európai uniós kötelezettsége is egy lehetőséget ad. Hazánknak ezt úgy kell kihasználnia, hogy mind a Duna, mind más határvízi folyók tekintetében olyan megoldások szülessenek, amelyek egységesen tekintik a vízgyűjtőket, egységesen tekintik a vízfolyásokat, és ez egy olyan eszköz, úgy látjuk, ami hazánknak és Szlovákiának is egy lehetőséget ad arra, hogy a vízrendezési kérdéseket egy újabb iránymutatás alapján kezelje.

Nagyon sok gondolat elhangzott a mai nap folyamán, úgyhogy én ennél többet most nem is szeretnék hozzátenni. Ezek azok a legfontosabb gondolatok, amit ennek az aláírásgyűjtésnek és az előterjesztéseknek a kapcsán szerettem volna hozzátenni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy a bizottság tagjainak van-e kérdése az elhangzottakhoz. Igen, Kepli képviselő úr!

Kepli Lajos álláspontja

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Inkább hozzáfűzés, mint kérdés: én azt, hogy Magyarország kormánya vegye komolyabban a szlovák féllel a vízmegosztásról folytatott tárgyalásokat, és kicsit határozottabban kezdjen tárgyalásokba, ezzel, amellet, hogy egyetértek, nem tekintem megoldási alternatívának. Ez egy nemzetközi jogi kötelezettség, ami 15 éve fennáll Magyarországgal és Szlovákiával szemben. Egyébként példa nélküli a hágai Bíróság gyakorlatában, hogy 15 év után sincs megegyezés, egy ítélet végrehajtása nem történik meg.

Azonban nem tudom komolyan venni, és ez a saját véleményem, az olyan civil szervezeteket, akik, amikor végre beszélni lehet nyíltan egy ilyen kérdéstről, és meg lehet vitatni az egyes megoldásokat, azért nem hajlandók részt venni, mert ott szóba kerülhet esetleg egy olyan megoldási verzió is, ami nekik nem tetszik.

Magyarországon húsz éve erről a kérdéstről nem lehet úgy vitázni, hogy minden lehetséges megoldás szóba kerüljön, ugyanis – és ez valamennyire a mindenkori kormányok hibája is, de a politikának mindenképpen elévülhetetlen bűne – gyakorlatilag 1992 óta ezek a szavak, hogy fenékküszöb vagy vízlépcső vagy gát, szitokszavaknak vagy istenkáromlásnak hangzanak Magyarországon, és valahányszor valaki ezeket felveti, olyan erejű ellenlobbiba és ellenreakcióba ütközik, ami lehetetlenné teszi gyakorlatilag a normális párbeszédet. És most azért vagyunk itt, hogy újra napirendre került, hála istennek, és köszönet ennek a népi kezdeményezésnek, hogy valamit tenni kell, és nem lehet ölbe tett kézzel a sült galambot várni, hogy a szánkba repüljön, hanem bizony meg kell tennünk azokat a lépéseket a hágai

ítélet végrehajtásától függetlenül, amivel a Szigetköz és a Mosoni-Duna állapotát rendezni tudjuk.

És természetesen kiterjeszhetném, megragadom az alkalmat, a teljes Duna-szakaszra vagy a teljes magyarországi vízgazdálkodásra, nem lehet hosszú távon, most, hogy benne vagyunk ebben az egyre szélsőségesebbé váló időjárásban, hogy a csapadékeloszlás egyre szélsőségesebb, nem lehet úgy megoldani, hogy megoldási javaslatokat csak az egyik irányból teszünk.

Tehát, amit én mondok, valóban igaz volt, ami itt elhangzott, hogy a politikának végre ki kellene vonulni ebből a kérdésből, és a szakemberekre kellene hagyni, ugyanis ez a súlyos betegsége ennek a kérdésnek, hogy húsz éve a politika uralja a terepet, és szakmai körök, főleg bizonyos része a szakmai köröknek teljes egészében száműzve lett ebből. Nagyon örülök, és természetesen támogatni fogjuk, hogy az Országgyűlésben napirendre kerüljön ez a kérdés, de bizony anélkül végleges megoldást találni, hogy azok a megoldási javaslatok is szóba kerüljenek, amelyek, még egyszer mondom, már itt tabuként szerepelnek húsz éve a magyar közéletben, anélkül nem fog sikerülni. Tehát itt most kimondom konkrétan, hogy a vízlépcsőről van szó. Bizony az sem került ma még itt szóba, de azt is ki kell mondani – és a Jobbik egyébként is híres a tabudöntögetésről más témákban is –, hogy azért ne csináljunk úgy, mintha teljesen ártatlanok lennénk a kialakult helyzetben. Nem megbocsátva a Duna elterelését, és nagyon súlyos tettnek minősítve, ami 1992-ben történt, azért azt is gondoljuk végig, hogy lehet, hogy hiba volt nekünk – ezt inkább a szakemberekre bízom, ennek az eldöntését – belemenni ebbe a bős-nagymarosi szerződésbe annak idején, a '70-es években, de hogy abban az időpillanatban, 1992-ben az Antall-kormány idején, azon állapotban kilépni belőle, lehet, hogy még sokkal nagyobb környezeti katasztrófát vagy ökológiai katasztrófát okozott, mint ha nem lépünk ki. Ezen is érdemes egyébként elgondolkodni.

Tehát sok-sok kérdés felmerül, azért vagyunk itt egyébként, hogy vitázzunk róla, én csak azt szeretném, nem foglaltam most szándékosan állást sem egyik, sem másik oldal mellett, csak azt szeretném, ha minden szempont szóba kerülhetne, és nem lennének tabukérdések ebben a vitában, mert akkor továbbra sem fogunk előrejutni, és hosszú távú megoldást találni. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm. Általános vitára is sor fog kerülni, többek között egy ajánlást el kell majd fogadnunk. Előtte azonban egyrészt én kérem Kovács helyettes államtitkár urat, hogy itt elhangzott egy kérdés, amire még nem kaptunk választ, és erre adjon választ.

Majd ezt követően még szeretném az általános vita előtt a népi kezdeményezést elindító Kisalföld képviselőjét, nem tudom, hogy Szammer úr vagy Nyerges Csaba úr vagy mindketten kívánnak hozzászólni, de osszák meg ők is a gondolataikat a vendégekkel és a bizottsággal. Most akkor helyettes államtitkár úr a szó.

KOVÁCS PÉTER helyettes államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Ha már Szabó Imre képviselő úr megszólított, kénytelen vagyok válaszolni. Nyilván nem az én tisztem, hogy Illés úr nyilatkozatait kommentáljam vagy minősítsem, nyilván nem erre szeretnék reagálni, hiszen nem tudom, mikor hangzott el ilyen körülmények között, és pontosan mire vonatkozott. Annyit azért el szeretnék mondani, hogy Illés úr többek között a szigetközi monitoring üzemeltetésért felelős személy. Ez a monitoring, ugye, '95 óta működik, ma is. Ennek az eredményei publikálásra is kerülnek minden évben egy nemzeti jelentés, illetve egy közös éves jelentés formájában, amit a tisztelt bizottság megkap minden évben.

A másik dolog, amit Láng úr már említett, hogy a határvízi bizottság kifejezetten nem tárgyalja a bős-nagymarosi ügyet. Minden egyébről tárgyal, de erről nem, hiszen erre van egy külön bizottság.

Illés úr felelős a határvízi ügyekért, de ebben a minőségében sem tárgyal a Szigetköz ügyeiről.

Ami a bős-nagymarosi tárgyalásokat illeti, ugye volt egy kinevezett miniszteri biztos, aki ennek a tárgyalásnak a vezetésével meg volt bízva, én úgy tudom, október 15-ig tart a kinevezése. Úgyhogy nyilván várjuk majd a kormány lépését ebben a tekintetben is, hogy ki lesz az az alkalmas ember, aki a tárgyalásokat tovább tudja majd folytatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hogy erre a kérdésre választ kapjunk, akkor majd államtitkár urat fogjuk közvetlenül meghívni a bizottságba, hogy választ adjon ezekre a kérdésekre. Mindenesetre az egész szigetközi vízpótlás, az elhangzott előadások és ezzel a kérdéssel kapcsolatban most – azt gondolom, hogy – a bizottság tagjainak kell lehetőséget kapniuk, hogyha kívánják, elmondják az álláspontjaikat. Kepli képviselő úr az álláspontját nagyjából ismertette, de a többiek is elmondhatják a véleményüket az üggyel kapcsolatban. Illetve, ha van még kérdés, ami felmerült az előadások közben, ezek megválaszolására is sor kerülhessen. Aradszki képviselő úr! Bocsánat, elnézést, egy kicsi eljárási hibát vétettem, mert megígértem, hogy Szammer úr és Nyerges úr szót kapnak, és ezt most így átléptük a nagy beszélgetés közben. Kis türelmet kérek a képviselő úrtól, és kérem Szammer István ügyvezető urat.

Szammer István

SZAMMER ISTVÁN ügyvezető (Lapcom Kft.): Nem szeretném most már sokáig feltartani a bizottságot. Nagyon gyors leszek. Ez az egyik legnagyobb kampányunk volt az elmúlt tizennéhány évben. Úgy kerültünk ide, hogy több éve gyötrődünk ezen a témán, hiszen bennünket rengetegen megkerestek ezzel a kérdéssel, ugyanakkor tudtuk azt, hogy ennek az elindítása nagyon nagy óvatosságot igényel részünkről, hogy ne legyen olyan politikai játszmává alakuljon az egész kezdeményezés, szemben egy szakmai kérdéssel, amit most láttunk elkerülhetőnek, hiszen a közepén vagyunk egy kormányzási időszaknak, van egy kétharmados többség, tehát véleményünk szerint egy stabil helyzetben beszélhetünk egy kényes témáról.

Az elmúlt napokban Illés államtitkár úr felvetette azt, hogy kicsoda újság és miféle emberek állnak a kezdeményezés mögött, ezért kénytelen vagyok erre pár szót mondani. A Kisalföld a Rothermere család által irányított Daily Mailhez tartozik, a család azért jött ide, az volt a kiindulás, hogy segítsen a magyarországi szabad sajtó kialakításában. Én 13 éve vezetem a társaságot, közben kinőttük magunkat, és egy öt országban működő győri központú médiavállalkozás lettünk. Mi pedig úgy döntöttünk, hogy alkalmazkodva a magyar viszonyokhoz, nagyon erős szociális szerepvállalást indítunk el, és ennek már több mint egy évtizede nagyon komoly tapasztalatai vannak. Ez a kérdés feszegeti ezt a régiót. Rengeteg példát láttak belőle, és mi úgy gondoltuk, hogy nem lehet tovább halogatni, és az, hogy több mint 80 ezer ember aláírta az íveket, az mutatja azt, hogy ez nem egy egyszerű kérdés, ami mellett el lehet siklani.

Mi úgy láttuk, hogy – bár ez tabutémának számít, de – az, hogy húsz éve végignézzük egy táj pusztulását, az igazából ma már politikai felelősség, és az, hogy a politika vegye a fáradságot, ahhoz pedig azoknak az embereknek kell hozzászólni, akik ott élnek, akik ennek a következményeit viselik. Mi ebben segítettük, indítottuk, felvállaltuk ezt az indítást, és nagyon komoly tanulságaink, nagyon sok örömünk volt ebben az időszakban amellet, hogy támadásokat is kaptunk, mert ennyire egységesen még sosem állt ki az itt élő közösség egy cél érdekében.

Tehát én, amit szeretnék önöktől kérni, hogy segítsenek túllépni ezen a húsz éven. Lássuk be azt, hogy nemet mondani egy döntésre, nem felvállalni egy ilyen kérdést, az egy felelősség, az szinte károkozás. Továbbmenni azzal, hogy majd akkor térünk vissza az ügyre,

ha megegyeztünk a szlovákokkal, aminek, mi nem tudjuk, mikor lesz vége, szerintem senki sem ebben a teremben, az pedig megint egy felelőtlenségi kérdés. Vannak olyan megoldások, amelyek véleményünk szerint nem veszélyeztetnek egy megállapodást, biztos vagyok benne, hogy vannak olyan szakértők, akik segítenek ennek a megoldásnak a megtalálásában, én pedig azt kérem önöktől, hogy támogassák a kérdést a parlamentben is, hogy kikényszeríthessék a szakmai megoldásokat azokból az emberekből, akiknek egyébként a felkészültsége megvan ehhez. Köszönöm. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönjük Szammer úr szavait, és a Kisalföldnek is, hogy felkarolta, elindította ezt a kezdeményezést, és közelségített minket ahhoz, hogy a Duna ügye ismét napirenden legyen helyben is és országosan is, a politikai döntéshozatal szintjén is. Azt hiszem, abban mindannyian egyetértünk, hogy az időhúzás nem vezet célra a jövőben.

Most megadom a szót Aradszki képviselő úrnak.

Az Országgyűlés tűzze napirendjére a szigetközi Öreg-Duna-meder és a győri Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodási megoldásainak megvitatását (országos népi kezdeményezés) címmel benyújtott határozati javaslat (H/8174. szám) (Általános vita)

Képviselői hozzászólások

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Egy tisztázó jellegű kérdést szeretnék feltenni. Igazából azt szeretném megtudni, hogy ez a letett tanulmány, ami nagyon szép munka, nagyon attraktív, ez milyen viszonyban van, mondjuk, az eredeti szerződésben meghatározott paraméterekkel, feltételezve azt, hogy az eredeti szerződés során is ezek a problémák felvetődtek, és azt is kívánták kezelni. Ha ezt valaki nekem meg tudja világítani, azt nagyon megköszöném.

ELNÖK: Láng úr vagy az előadók bármelyike tud-e erre a kérdésre választ adni Aradszki képviselő úrnak?

LÁNG ISTVÁN műszaki főigazgató-helyettes (Belügyminisztérium): A '77-es szerződés tartalmazta, ahogy Lajtmann úr utalt is rá, az Öreg-Duna egyféle szabályozását annak érdekében, hogy nyilvánvaló, az Öreg-Duna levezető szerepe továbbra is fontos volt az árvizek miatt, és azért kívánták fenékküszöbökkel egyébként belépcsőzni, a '77-es tervben kevesebb vízhozammal, hogy ne alakuljon ki a mederben növényzet, és ne alakuljon ki árvízlevezetést akadályozó tényező. Tehát önmagában, hogy a kettő milyen viszonyban van, azt nem akarom megállapítani, de önmagában a '77-es terv ezzel foglalkozott, és az Öreg-Duna-medernek a fenékküszöbökkel történő lépcsőzését irányozta elő.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Igen, még van kiegészítő információ, parancsoljon!

PANNONHALMI MIKLÓS szakértő: Felolvassám az akkori állásfoglalását a Magyar Tudományos Akadémiának. Ez azt mondja, „Az egyezményes terv a GNB ökológiai hatásaival és következményeivel átfogóan nem foglalkozott. Eddig nem készült olyan felmérés, amelyben e fontos téma műszaki, ökológiai és ökonómiai tapasztalatait egy rendszerben és kölcsönhatásban vizsgálták volna.” Első pont.

A második: „az eddig végzett vizsgálatok szerint a GNB megvalósításából ténylegesen, majd feltételezhetően eredő környezeti károk nagy valószínűséggel mérsékelhetők, illetve elháríthatók. Ennek alapján további kutatások, tervezésekkel szemben meghatározza a fő követelményeket.” Tehát foglalkoztak ezzel a kérdésekkel, és úgy ítélték meg, hogy ezek a károk mérsékelhetők. 1983. április.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy Andor alelnök úr!

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Szeretném megfogalmazni részben a személyes véleményemet, részben pedig mint a kormánypártok, a Fidesz-KDNP környezetvédelmi kabinetjének az elnöke, szeretném jelezni azt is, hogy milyen irányban gondolkoznak az itt jelen lévő képviselőtársaim és jómagam is. De mielőtt ezt megteszem, egy személyes megjegyzéssel szeretném kezdeni.

Tegnap az öcsém felhívott, hogy hallom, hogy jöttök a Szigetközbe bizottsági ülésre, és meglepődtem, hogy honnan tudja: hát a Kisalföldben olvasta. Én győri vagyok, Győrben jártam gimnáziumba, a családom Győrben és Mosonmagyaróváron él, az édesanyám is tudta, hogy jövünk, és egyből felhívtak, hogy akkor nézzek be hozzájuk, amit sajnos nem fogok tudni megtenni. Csak jelzem, hogy tudnak az emberek arról az úgyről, amiről mi most itt beszélünk. Tehát ez egy fontos ügy, mert az öcsémet is, aki egyébként egy autószerelő, megkérdeztem, hogy tudja-e, hogy ez az ügy micsoda, és hihetetlen korrekt módon elmondta, hogy mi a probléma, mit szeretnének a helyben élők. Tehát szeretném megerősíteni azt, hogy ez az itt élők jó részét igenis érintő ügy, probléma, ahogy ezt az előbb Szammer úrtól is hallottuk, meg ahogy képviselőtársam is az elején mondta.

Ugyanakkor azt is szeretném leszögezni, hogy – és most ellent fogok mondani neked, István – azt kérted az elején, hogy ne csináljunk politikai ügyet ebből, de hát ezt nem lehet másképp csinálni. Ez politikai ügy. Tehát tőlünk, akik politikusok vagyunk, ne várja el senki, hogy ne politikai szemszögből nézzük az ügyet. Mi nem vagyunk szakemberek, tisztelet a kivételnek, lehet, hogy ül köztünk olyan vízügyi mérnök, szakember, aki az itt elhangzott előadások alapján azt is meg tudja ítélni, hogy itt milyen fajta megoldást kell találni. Mi politikusok vagyunk, és szerintem attól, hogy ebből politikai ügyet csinálunk, az nem feltétlenül negatív.

Én egyetértek azoknak a véleményével, akik azt mondták, hogy itt a helyben élők azt várják el, hogy húsz év után történjen valami. Aki ismeri itt a vidéket vagy akár turistaként járt itt, az láthatta, ha mást nem, most akár a fotókból, hogy borzalmas állapotok vannak. De én, ugye, nem kajakoztam Győrben, hanem kézilabdáztam, de sokat voltam én is vízben, egy abszurd dolog, hogy a vizek városában – ezt is egy fotón láttam a Kisalföldben – úgy állunk a vízben, hogy az embernek nem a feje látszik, hanem még a térde is.

Tehát itt van egy olyan feszítő ügy, amiben valamilyen irányban, és ez is egy jogos elvárás, el kell mozdulni. Ugyanakkor azt is szeretném mindenkivel, aki itt a teremben jelen van, tisztázni, ha ezt a szót megengedik, hogy mi a mi mozgásterünk itt, a bizottságban. Mert eddig arról nem beszéltünk, hogy egy népi kezdeményezésnek milyen következménye lehet, egyáltalán mit jelent.

Erre hadd szánjak néhány másodpercet, bár ezt, lehet, hogy az elnök úr megtette volna, elnézést, hogy elveszem a kenyeredet, de ahhoz, hogy önök megfogalmazzák vágyakat, nekünk oda kell tennünk azt is, hogy nekünk meddig lehet nyújtózkodni, tehát mi az a mozgástér nekünk, parlamenti képviselőknek, a bizottság tagjainak, amit meg tudunk tenni.

Még egyszer megismétlem azt, hogyha 80 ezer ember valamit aláír, és 250 ezer embert érint ez az ügy, akkor ez egy olyan politikai ügy, amivel foglalkozni kell. Én nem tudom elképzelni, hogy ez az Országgyűlésben ne jusson el odáig, hogy ebből legyen egy határozati javaslat. Tehát nekünk, a bizottságnak az a dolgunk, hogy egy úgynevezett ajánlást fogalmazzunk meg, az Országgyűlés elnöke, ahová az Országos Választási Bizottságtól beérkezett az a jelzés, hogy a népi kezdeményezés sikeres volt, az Országgyűlésnek ezt napirendre kell tűznie, az elnök urat felkérték, hogy a mi bizottságunk tegyen egy úgynevezett ajánlást. Mi azért jöttünk el ide, hogy egy korrekt ajánlást tudjunk megfogalmazni, és itt

jegyzem meg, hogy nagyon hasznosnak tartom a mai találkozót, mert – függetlenül attól, hogy nem jött el két szervezet, ez saját joguk, de – különböző véleményeket hallottunk, és ha az igazságot teljesen nem is tudjuk megismerni, de azért kaptunk elég olyan információt, amelyek alapján azt gondolom, hogy vagyunk abban a helyzetben, hogy egy korrekt szöveget meg tudjunk fogalmazni.

Mondanék is ezzel kapcsolatban néhány, akár tartalmi elemet is. Tehát a népi kezdeményezésnek úgymond sikere van, hiszen a bizottságunk eljött ide, egy ajánlást meg fog fogalmazni, és az Országgyűlés valamilyen módon ezt majd megtárgyalja. Erre egyébként többféle lehetőség van, ebben mozgásterünk nem sok van, mert a Házaszabályunk előírja, hogy népi kezdeményezés esetén mi a menetrend. Most fejből nem tudok mindent megismételni, de azt tudniuk kell, hogy erről lehet egy vitanap, ami maximum négy óra, ha jól emlékszem, de például a kormány képviselője ezen nem kell hogy feltétlenül részt vegyen, nincs előterjesztője az egésznek, tehát más a műfaja ennek a népi kezdeményezés tárgyalásának, mint egyébként egy törvényjavaslatnak, ahol például a kormány terjeszt elő, és a végén el is mondja a véleményét.

Ettől függetlenül az ügyet meg fogjuk tárgyalni az Országgyűlésben, és mindenképp el fogunk fogadni egy határozati javaslatot. Tehát ennyit a formai dolgokról. Ráadásul, ha jól emlékszem fejből, nekünk ezt december 10-ig meg is kell tenni. Tehát december 10-ig önök, akik elvárásokkal jöttek ide, fogják látni, hogy miféle, a parlament által elfogadott határozati javaslat fog születni.

Most az ügy érdeméről is szeretnék röviden szólni. Hozzátevé, hogy én nem vagyok mérnök, jogászember vagyok, voltam már olyan helyzetben is, hogy jó szándékúan mondtam a nyilvánosság előtt dolgokat, és megtámadtak érte azok, akik most nem jöttek el, tehát az egész ügyről mondom, hogy olyan irracionális mezőben van, hogy nehéz nem politikusként nyilatkozni. De azon a világon meg túl vagyunk, és ebben igazat adok Kepli Lajosnak, hogy miért ne lehetne beszélni végre dolgokról, amiről húsz éve nincs megoldás.

Ez a népi kezdeményezés gyakorlatilag két kérdést fogalmaz meg. Ez a két kérdés nem ugyanaz, de valahol ezek összefüggenek. Az egyik, ahogy az előadásokból is kijött, az Öreg-Duna-medernek a sorsa, a másik a Mosoni-Dunáé. Én azt gondolom, hogy azoknak a véleményével egyet lehet érteni, akik azt mondják, hogy az első kérdés kapcsán el kell kezdeni a tárgyalásokat, és meg kell próbálni lezárni minél hamarabb a magyarok és a szlovákok közötti tárgyalásokat, és ott figyelembe kell venni, hogy a térségnek, a Szigetköznek a vízgazdálkodási problémáit meg kell oldani, mert az, amit látunk, az már túl van azon, hogy ne kívánjon legalább valamifajta megoldást.

Ugyanakkor azokkal is, ha jól hallottam ki az előadásokból, egyet lehet érteni, akik azt mondják, hogy nehogy azt higgyük, hogyha megállapodunk arról, hogy mekkora vízhozamot kapunk ezentúl szerződés alapján, megoldódnak rögtön műszakilag is, ökológiailag is azok a problémák, amelyek előálltak. Mert ha jól hallottam, akár egy 70 százalékos vízmegosztás esetén sem feltétlenül oldódnak meg a térség gondjai. És itt térnek át a másik kérdésre. Ez a Mosoni-Dunával kapcsolatos. Itt is kettéválasztanám az ügyet, amennyire ismerem, hiszen a Felső-Mosoni-Duna-szakaszra van egy rehabilitációs program, ez elindult. Csak az a gond, hogyha ez nincs összekötve az alsó szakasz vízgazdálkodási problémáinak a megoldásával, akkor azzal szembesülünk, hogy hiába költünk el 13 milliárdot, hiába próbáljuk meg egy résznyi Mosoni-Duna-szakasz vízgazdálkodását rendbe tenni, ha az alsó szakaszt ehhez nem vesszük hozzá, akkor nem oldjuk meg azokat a problémákat, amelyekkel itt szembesültünk.

Tehát valami olyan megoldás irányába kell elmozdulnunk, hogy ha már a gönyői kikötőfejlesztés kapcsán nem történt meg az alsó szakasz vízgazdálkodási ügyeinek a megoldása, akkor valahogy ebbe az irányba kell elmozdulni. Viszont arra is felhívnám a képviselőtársaim figyelmét, hogy tartózkodjunk attól, hogy mi magunk, és itt talán a WWF-es kolléga mondta azt el, hogy műszaki megoldási javaslatokat is tegyünk. Mi nem lehetünk

abban a helyzetben politikusként, hogy eldöntsük, hogy melyik műszaki megoldást kell alkalmazni. Nekünk szerintem azt a célt kell megfogalmazni, és ez lehetne a bizottságunk feladata, hogy a vízgazdálkodási problémákat meg kell oldani úgy az Öreg-Duna-mederre, mint ahogyan a Mosoni-Duna-szakaszra is, de mérnöki, műszaki, technikai megoldásokkal mi, szerintem helytelen, ha foglalkozunk, mert az a szakemberek dolga, a vízügyieké, meg akár a kormány képviselőjéé.

Tehát összegzésképpen azt szeretném mondani, hogy én jónak tartom azt, hogy itt ez a népi kezdeményezés elindult, nekünk, politikusoknak kötelezettségünk, hogy a helyiek akaratát figyelembe vegyük, és az elején elfelejtettem mondani, de az látszik, hogy ez egy politikai ügy. De mások a politikai metszetek ebben az ügyben helyben, mert ha jól értem, akkor itt párhovatarozástól függetlenül mindenki felsorakozik. Senki nem olyan öngyilkos típus, hogy ellene menjen. Én itt a politikai dimenziót inkább bizonyos zöldszervezetek és a helyiek között látom, és ugye ebben a politikai mezőben kell az egész ügyet nekünk értelmezni, tudva azt, hogy van egy ilyen megosztottság, de nekünk politikusként figyelembe kell vennünk, hogy erre van egy nagyon erős helyi akarat. És én a kormánypártok képviselőjeként azt tudom csak mondani, hogy a határozati javaslatban valahogy meg kell azt fogalmaznunk, hogy ezt nekünk tiszteletben kell tartani, és valamilyen megoldást javasolnunk kell a kormánynak, és azzal zárnám, hogy tudniuk kell, hogy egy ilyen népi kezdeményezés kapcsán, és ez a jelentős különbség a népi kezdeményezés meg a népszavazás között, hogy a népi kezdeményezés kapcsán születő országgyűlési határozati javaslat valójában a kormányt nem köti. Egy népszavazás esetében az Országgyűlésnek vannak olyan jogosítványai, amik esetében kötelezni is tudja a kormányt. De ez a lehetőségünk például nem lesz meg. Ez nem azt jelenti, hogy ami határozati javaslatot mi az asztalra leteszünk, azt a kormány nem veszi figyelembe.

Nagyon remélem azt, hogy nem kell újra húsz évet, de talán húsz hónapot se várni arra, hogy ennek a térségnek ez a teljesen jogos igénye végre megoldódhasson. Én ehhez sok sikert szeretnék önöknek kívánni. Köszönöm a figyelmet. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én is szeretnék néhány gondolatot megfogalmazni, erre az időre az elnöklést átadom Nagy Andor alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését dr. Nagy Andor alelnök veszi át.)

ELNÖK: Átveszem az elnöklést, megadom a szót.

JÁVOR BENEDEK (LMP): Tehát egyrészt, amit alelnök úr elmondott, a technikai része a dolognak, a bizottságunk feladata az alapvetően, hogy a benyújtott és az elfogadott népi kezdeményezéssel kapcsolatban döntsön arról, hogy ajánlja-e az Országgyűlés számára ennek a népi kezdeményezésnek a megtárgyalását. Tehát erre sor fog kerülni az ülés végén, még egy óra előtt, hogy a bizottság erről határozatot fog hozni, hogy ajánlja az Országgyűlés számára vagy sem ennek a népi kezdeményezésnek a megtárgyalását.

Érdemében sem a műszaki megoldások, sem bármilyen más tartalmi elemmel kapcsolatos döntést a bizottság ajánlása nem fog tartalmazni, ez pusztán egy eljárásrendi döntés lesz. Én abban bízom a magam részéről, és az eddigi hozzászólások meg a bizottság tagjaival folytatott beszélgetések alapján, azt hiszem, erre minden esély megvan, hogy a bizottság támogatni fogja, hiszen mindannyian egyetértünk abban, hogy ezt a kérdést napirendre kell tűzni nemcsak az Országgyűlésben, hanem minden olyan döntéshozói szinten, ahol előrelépést lehet elérni végre több mint húsz év után a Szigetköz és a Duna ügyének az előmozdítása érdekében.

Alelnök úr személyes érintettségeket említett, engedjék meg, hogy egyet én is elmondjak. Jómagam is nem messze innen jártam középiskolába, Pannonhalmán, a legendás Rékási tanár úr biológiatanárhoz, és a '80-as évektől nyomon követtük azt, ami a Szigetközben történik, tehát számomra ez az ügy nem a '90-es években, a Duna elterelésével kezdődött, hanem már a '80-as években diákként is részt vettem abban, hogy figyelemmel kísérjük a Szigetköz ügyeit. Ezért számomra kiemelten fontos kérdés ez, és egy nagy szomorúság, hogy a Szigetköz kérdése húsz éve ebben a megfagyott helyzetben van, a C variáns megteremtésével, a Duna elterelésével egy olyan helyzetbe jutottunk, ami tulajdonképpen senkinek nem jó, és ugyanakkor tényleg megmerevedtek az álláspontok részben a szlovák–magyar viszonylatban, részben sok tekintetben Magyarországon belül is, ami gátolta, hogy ebben az ügyben előrelépés történjen.

Tehát én mindenképpen fontosnak tartom, és azt gondolom, hogy mindenkinek ez az érdeke, és itt azért azt gondolom, hogy azoknak a szervezeteknek – amelyeket itt most sok kritika ért – sem az a céljuk, hogy akadályozzák a Duna-ügy vagy a szigetközi vízpótlás megoldását. Vannak nézetkülönbségek, hogy miket tartanak a helyes sorrendnek bizonyos lépések megtételében, és mik azok a javasolt műszaki megoldások, amelyek között természetesen vannak különbségek, és amelyek, érthető módon ütköznek egymással, hiszen csak egyféle megoldást lehet megvalósítani, de én abban biztos vagyok, hogy mindenki, aki ebben az ügyben valaha megjelent és dolgozott, azért fektetett ebbe időt és energiát, hogy megoldást találjon ezekre a problémákra. Olyan megoldást, amely biztosítja a Szigetköz ökológiai állapotának a javítását, a korábbi állapotnak a teljes helyreállításáról nem lehet szó, többek között a korábbi állapot is egy dinamikus állapot volt, ami az időben erősen változott, de mindenképpen az ökológiai helyzet javítását, a természetvédelmi szempontok érvényesítését úgy, hogy közben a helyben élő közösség számára is biztosítsa azokat a szükséges megoldásokat, amelyek az itteni életminőség, gazdaságfejlesztés stb. szempontjából kívánatosak.

Jelen helyzetben azt gondolom, és tényleg itt jön be a politika a kérdésbe, nem abban, hogy melyik technikai, műszaki megoldást választjuk, az, hogy mit tud a magyar politika tenni azért, hogy ez a kérdés végre rendeződjön. Felmerült, többen említették, hogy a szlovákokkal rövid távon meg kell állapodni. Most az elmúlt húsz év azért azt bizonyította számunkra, hogy a szlovákokkal nem nagyon van reális esélyünk megállapodni tárgyalásos úton.

Talán másfél éve, a Radičová-kormány idején nyílt egy kis ablak arra, hogy nyitottságot lehetett tapasztalni a szlovák fél részéről, vagy legalábbis kevésbé merev elutasítást, mint a korábbi kormányok részéről, ez az ablak bezárult, és a jelenlegi szlovák kormányzat épp olyan mereven elutasító a tárgyalásos megoldások kapcsán, mint az eddigi.

Ebben a helyzetben, azt gondolom, hogy amit a magyar kormány tehet, az az, hogy nem a tárgyalásokban bízik a továbbiakban, hanem visszaviszi az ügyet a hágai Nemzetközi Bíróság elé, és egyértelmű állásfoglalást kér a vízmegosztás kérdésében. *(Kepli Lajos: Még húsz év!)* Nem a hágai per tartott évtizedekig, hanem annak a végrehajtása nem történt meg évtizedeken keresztül. Tehát nyilvánvalóan, hogyha egy olyan helyzetbe kerülünk, amelyet szintén nem hajtunk végre évtizedeken keresztül, akkor nem oldottunk meg semmit. De a magyar kormány nem teheti meg, hogy nem használja ki az utolsó rendelkezésre álló kártyát ebben, a szlovákokkal vívott csatában, és ez pedig az, hogy a nemzetközi bíróság egyértelmű állásfoglalását kéri a hágai ítéletnek azon passzusaival kapcsolatban, amelyek a vízmegosztásra vonatkoznak.

Ez idézheti elő azt a helyzetet, hogy világosan látjuk, hogy mi a hosszú távon rendelkezésre álló vízmennyiség. Az, hogy mi ez a vízmennyiség, ez befolyásolja ugyanis, hogy melyik az az optimálisnak nem nevezhető megoldás, de az a műszaki megoldás, ami a legjobban kielégíti a helyi közösség, az itt lakók érdekeit, és az ökológiai szempontok közötti

kompromisszumot. Amíg nem tudjuk, hogy Magyarország milyen vízmennyiséggel számolhat, addig, azt gondolom, hogy nem veszélytelen döntenünk abban, hogy ebben a bizonytalan vízmennyiség-átadási helyzetben melyik műszaki megoldás mellett teszi le a szakma a voksát, mert ez nyilvánvalóan aztán a szakmának lesz a feladata, hogy megfelelő döntést hozzon.

Tehát én azt gondolom, hogy egy ilyen menetrend alapján lehet rendezni ezt a kérdést, és természetesen aztán a megfelelő műszaki megoldás kiválasztásához egy olyan folyamatra van szükség, amely bevonja a környezetvédő szervezeteket, a helyben élő közösségeket, bevonja mindazokat, akik érintettek ebben az ügyben, és ezzel segíti, hogy a szakmai döntéshozatal aztán ki tudja választani azt a megoldást, amelyik a lehető legjobb választ adja arra a rendkívül komplex kérdésre, ami itt a szigetközi vízpótlás kérdése.

Megengedem személy szerint, hogy elképzelhető, hogy egyfajta ilyen fenékküszöbös, meandereztető rendszer bizonyul egy adott vízmegosztási helyzetben az optimális helyzetnek. Az is lehet, hogy másféle megoldások is előkerülnek még a szakmai szervezetek kezéből. De én azt gondolom, hogy ehhez elsősorban a vízmegosztás kérdésében kell világosan látni, e nélkül nagyon bizonytalan az az alap, amiből kiindulva a műszaki megoldások között választani lehet.

Abban mindenesetre én biztos vagyok, hogy itt az idő ugyancsak egy figyelembe veendő tényező, tehát arra sem a szigetközieknek, sem a Dunának, sem a Szigetköznek nincsen újabb húsz éve, hogy semmi ne történjen ebben az ügyben. És ez a kormányzat feladata, hogy a megfelelő erőforrásokat és a megfelelő politikai akaratot odategye e mellé az ügy mellé, hogy a lehető legrövidebb időn belül ezt a kérdést végre rendezni lehessen.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést.

(Az ülés vezetését Jávor Benedek elnök veszi vissza.)

ELNÖK: Szabó Imre jelezte, hogy hozzá kíván szólni, Aradszki képviselő úr és Kepli Lajos képviselő úr jelezte, hogy hozzá kíván szólni.

SZABÓ IMRE (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Hát elég furcsa helyzet van, mert a fideszes polgármester urat nekem kell most – úgy látom – megvédeni, vagy legalábbis én értek vele egyet, mert valószínűnek tartom inkább, hogy alelnöktársam picit másképp közelítette meg ezt a „ne politikusként és ne politikai kérdést csináljunk ebből a dologból” felvezetést.

Azt gondolom, hogy azt kívánta kifejezni a polgármester úr, hogy most ne a pártok esetleg bemerevedett véleménye legyen a fontos, hanem az itt élő embereké. Mert a helyiek, jelezném, nem most, hanem már 2009-ben egyöntetű döntést hoztak. A helyi politikusok is és az akkori regionális fejlesztési tanács is. Itt, erről a kérdéskörrel, ennek a fejlesztési, megoldási lehetőségéről az akkori regionális fejlesztési tanács az érintett térségi polgármesterekkel együtt, amely polgármesterek között mindenféle pártállásúak voltak, egyhangú döntést hozott, és ezt a javaslatot juttatta el a Bajnai-kormányhoz, amely kormány 2009 második felében döntést hozott arról, hogy a projekt indítható. Csak a történelmi hűség és a tárgyilagosság kedvéért idéztem fel ezt a folyamatot.

Mint ahogy 2009-ben történt meg az az eset is, hogy az akkori képviselő asszony szervezett egy találkozót az Országgyűlés irodaházába, merthogy az itteni területi találkozók szervezése eredménytelen volt, hogy összehozza azokat a feleket, akik ebben a dologban szakmailag érintettek: civil szerveződések, kormányzati szereplők és így tovább, és én ott találkoztam először a SZITE álláspontjával, illetve a felmutatott elképzelésekkel mint miniszter. Ezt megelőzően kaptam egy e-mailt, majd egy telefonmegkeresést, amely arról

szólt, hogy – majdnem szó szerint így nézett ki a dolog – ne merjek szóba állni a vízügyi lobbival civil szervezetbe bújtatott területi képviselőivel, akik megvett emberek, és akiken keresztül el akarják érni ezt meg azt, és így tovább. Számomra roppant megdöbbentő volt az az arrogáns megközelítés, amivel egyrészt nekem mint miniszternek meg akarták mondani, hogy mit tehetek meg és mit nem, másik oldalról pedig az alapelveim közé tartozik az, hogy ameddig van reális lehetőség a párbeszédre, addig a párbeszédre keresztül kell a megoldások felé menni és a megoldásokat megtalálni.

Én magam is ezért üdvözlöm a lap kezdeményezését és azt a kezdeményezést, hogy most itt a bizottság kihelyezett ülésén ezzel a kérdéskörrel párbeszéd formájában, ha úgy tetszik, akkor pártpolitikai érdekeken felülemelkedve próbáljunk meg olyan megoldási javaslatok felé menni, ami elősegítheti ezt az ügyet.

Hát én az elmúlt két évben elég következetesen tartózkodtam attól, hogy államtitkár úr tevékenységével foglalkozzak, de amit az elmúlt pár napban rádióinterjúmban megüzengetéseimben ebben a témakörben elkövettem, azt, azt gondolom, hogy bármennyire is az volt a felszólítás, hogy ne pártpolitikusként legyünk itt, hát legalább egy megjegyzés erejéig értékelnem kell.

Szerintem az egy nagyon rossz politikusi magatartás, hogyha valaki meg akarja üzeni, merthogy, ugye, ez az üzenet szó szerint így szólt, hogy ne legyen, hogy megint félreértelmeztem valamit, de majd az előző bizottsági üléseken elhangzottakat megnézzük a jegyzőkönyvből, hogy mit old meg negyedóra leforgása alatt a tárgyalópartnerrel, az idézet körülbelül így néz ki: „Ez az egész egy politikai manőver. Az sem véletlen, hogy kik kezdeményezték ezt a dolgot, azt sem véletlen, hogy milyen újságban indult el, az sem véletlen, hogy milyenek voltak a követelések, aztán ezt hogyan forgatták ki és változtatták meg”. Ez a Lánchíd Rádióban hangzott el.

Aztán van még egy üzenet: „Vájt fülűeknek mondom, bocsánat, hogy ezt most így itt üzenem, hogy ne legyen véletlen valaki azt gondolja, hogy fenékküszöböt építenek. Saját kezűleg húztam ki azt a három vagy négy fenékküszöböt a projektből, és egyetlen helyen maradt ott, ahol indokolt volt természetvédelmi tekintetben.” Ennek az a jelentősége, hogy a nagy bős-nagymarosi csata egyik oldalán arról van szó, hogy semmilyen oldalról nem építünk fenékküszöböt.

Egyetértek alelnök úrnak a megállapításával, hogy nem politikusoknak, hanem a szakmának kellene ebben a dologban eljutni odáig, hogy a különböző előterjesztések és javaslatok közül mi az, ami elutasítandó, mi az, ami esetleg támogatható, tehát szűkíteni a lehetőségek sorát, majd aztán dönteni.

Nem gondolom, hogy államtitkári szintről meg kell üzeni a helyi politikusoknak, szakembereknek, hogy mi az, amit ő egyedül eldönt, vagy mi az, ami lehet, és mi az, ami nem. Nem tartanám szerencsésnek, ha a dolog így folytatódna tovább, a magam részéről és a magunk részéről mi támogatni fogjuk természetesen a kezdeményezést, ha már egyszer döntöttünk róla, hogy induljon el a projekt, és mentsük meg a Szigetközt, most sem dönthetünk másképp. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Aradszki képviselő úr!

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Hát én személy szerint nagyon sajnálom, hogy nem sikerült a polgármester intelmeit betartani, és megtudtunk egy-két levéltitkot, e-mail-titkot meg telefontitkot Szabó Imre egykori miniszternek a levelezéséről, de hát ez is érdekes dolog. Hogy milyen szép a magyar nyelv, én azt tudom erre mondani, biztos nem véletlen, hogy a Kisalföld ezt felkarolta meg minden mást, mert biztos, hogy elkötelezett volt az ügyben.

De ami engem jobban érdekel, hogy ugye ez egy nemzetközi ügy, annak a közepén vagyunk, amely hosszabb ideig felfüggesztődött, és itt, ha jól emlékszem, Tóásó úr említette volt egy félmondattal, hogy ennek vannak a másik oldallal kapcsolatos vonatkozásai is. Azt szeretném megkérdezni, hogy a szlovákiai oldal hogy áll ehhez a kérdéshez. Ott is sikerült valami társadalmi összefogást vagy kezdeményezést elindítani? Partnerek ebben a másik oldalon élők? Sikerült-e velük valamilyen kapcsolatot felvenni? Ez csak azért is fontos, mert a legfőbb értékének azt tartom, a szakmai dolgokat nem értékelve, mert nem vagyok ahhoz eléggé felkészült, hogy ez a dokumentum mindenféleképpen, meg remélhetőleg ez a bizottsági ülés, illetve a bizottság határozata egyfajta aktivitásra ösztönzi majd az arra illetékeseket, és az itt vázolt megoldás meg proaktivitásra a vízügyi szakembereket a Duna mindkét oldalán.

Inkább arra szeretnék választ kapni, hogy sikerült-e valami társadalmi összefogásfélét előidézni a Duna másik oldalán is.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor mielőtt Kepli képviselő úrnak megadom a szót, én arra kérem Tóásó urat, hogy válaszoljon a feltett kérdésre.

TÓÁSÓ GYULA, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnöke: Köszönöm szépen. Ahogy említettem az ismertetőmben, az a közös együttműködés 2006-ban a következő szervezetekből jött létre: a Mosonmagyaróvári Környezetvédelméért Közalapítványtól a Duna Településszövetség a szlovák PRO NATURA NGO közös munkája volt. Ebben a munkában részt vettek hazai és szlovák szakemberek is, és ezt a munkát, amely megszületett, különféle magyar tudományos szervezetek vizsgálat alá is vetették. Készült 2009-ben egy, „A Duna szigetközi szakaszának rehabilitációja” című előzetes megvalósíthatósági tanulmány, amely vizsgálta ezt a SZITE-javaslatot, és azt mind a tudomány képviselői, ezt a hosszú listát akár fel is tudom sorolni, hogy milyen egyetemek, kutatóintézetek vettek részt ennek a megvalósíthatósági tanulmánynak a készítésében, tehát a tudománynak és a kormánzatnak az akkori képviselői mind vizsgálatra érdemesnek találták ezt a munkát, amelyet ez a közös, mondhatni, nemzetközi projekt állított elő. Nem tudom, hogy elegendő volt-e.

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Mit mondanak az ottani civilek? Ezt akartam kérdezni, mert ott nem volt ilyen népi kezdeményezés.

TÓÁSÓ GYULA, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület elnöke: Hát mi magunk nem tudunk nemzetközi egyezségekre bonyolódni, meg alkudozásba; azt tudjuk, hogy a szlovákiai, akkori partnereink, együttműködők, szakemberek tömege és az akkori hivatalos részvevői ennek a projektnek elfogadták ezt a javaslatot, közös produkciónak, eredménynek tekintették, és támogatták volna tovább is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kepli képviselő úr!

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Úgy látszik, hogy én játszom itt ma a megmondó ember szerepét. Nekem elég radikális véleményem van a témáról, és elnézést kérek, hogy kicsit erősebb, de még azt hiszem, ide illő szalonképebb kifejezést fogok használni. Örülök, hogy végül Szabó Imre képviselő úr magyar hangján Illés Zoltán véleménye is és rajta keresztül a Vidékfejlesztési Minisztérium álláspontja is megjelent itt a bizottság ülésén, *(Szabó Imre: Ami nem web-levelezés, hanem nyilvános tárgyalás.)* ami egy rádióinterjúból lett idézve, magam is ismertem ezeket, és ezt megismerve örülök, hogy az itt jelenlévők is megismerhették. Már nem is csodálkozhatunk azon, a minisztériumnak egy

kicsit impotens és sunyi magatartásán, ami most ezt az ügyet kíséri, előre is elnézést kérek helyettes államtitkár úrtól, ez természetesen nem neki szól, hiszen a jelenlévők mindig kivételek, de hogyha valóban ez a tárca álláspontja, és az államtitkár úr álláspontja, akkor miért nem állt ki itt most valaki, a kihelyezett bizottsági ülésen, és miért nem ismertette ezt a jelen lévő érdeklődőkkel, a jelen lévő sajtóképviselőkkel. Hiszen pontosan arról van szó, hogy van egy vita, amiben az ő álláspontjuk egy álláspont, a civil szervezeteké egy másik, esetleg van harmadik vagy negyedik álláspont is, és majd ebből próbálunk kialakítani valamit. Ez az egyik, amit egy kicsit sérelmezek és nehezményezek. Hiszen itt van ugyan helyettes államtitkár úr, de úgy látszik, csak mint megfigyelőt küldték ide, és nem mint aki a tárca álláspontját képviselhesse. Megint elnézést a kifejezésért, de attól, hogy az ürületet még jobban szétkenjük, attól nem lesz kevésbé szagos.

Tehát, utalok itt arra, hogyha megint visszamegyünk a hágai Nemzetközi Bíróságra és eltelik újabb 10-15-20 év semmittevéssel, attól semmivel nem leszünk előrébb. Hiszen ítélet már volt, egy teljesen egyértelmű ítélet 15 évvel ezelőtt, semmi nem történt a betartásáért. Sőt, igazából húsz éve semmi nem történt, de vegyük csak a hágai ítélet óta eltelt 15 évet. Tehát a legnagyobb probléma leginkább az, hogy azóta nem volt Magyarországnak egy olyan határozott álláspontot képviselő és kicsit határozottabban kiálló külügyi képviselő, aki határozottabban odacsapott volna az asztalra, és egy kicsit határozottabb álláspontot képviselve próbált volna megegyezést kicsikarni a szlovák félből a vízmegosztást illetően. Mindig talán túlságosan is tekintettel voltunk szomszédaink érzékenységére, ami nem probléma, a probléma az, hogy ezt saját rovásunkra, kárunkra tettük mindig.

Tehát ezzel igazából semmivel nem vagyunk előrébb, és elnézést kérek, hogy egy kicsit most pont képviselőként és bizottsági tagként kicsit pesszimistábban fogalmazok, de nem gondolom, hogy azzal önmagában, hogy egy népi kezdeményezés nyomán az Országgyűlés napirendre veszi ezt a kérdést, és majd valamikor a keddi – ismerve az Országgyűlés működését – vagy szerdai éjszakai órákban, amikor 15 képviselő tartózkodik az ülésteremben, amiből 12 egyébként ellenzéki, tárgyalunk majd, vagy próbálunk vitázni az üres falakkal a kérdéstről, és ennek nyomán létrejön majd valamiféle határozati javaslat vagy országgyűlési határozat, az bármit előrelendítene a dolgon.

Viszont, ami miatt ez a kezdeményezés rendkívül értékes, és túlmutat magán az országgyűlési határozaton, az az, hogy húsz év után újra úgymond kiszabadul a szellem a palackból, és újra lehet beszélni ezekről a kérdésekről, újra lehet majd országos szinten társadalmi vitát folytatni. Továbbra sem kívánok sem egyik, sem másik oldal mellett határozottan állást foglalni. Én fenntartom azt, hogy a mételty továbbra is, az elmúlt húsz évben a politika volt ezen az egész ügyön. A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi és egyéb szakemberek döntsék el ezt a kérdést, nemcsak a Szigetköz, hanem a teljes Duna és a teljes magyarországi vízgazdálkodás ügyét, de mindenki egyformán kapjon benne szót, és a politika pedig legyen a végrehajtója ennek, és hozza meg azokat a szükséges jogszabályokat, intézkedéseket majd, amik szükségesek ennek a végrehajtásához, de most már kezdjünk el cselekedni, mert sajnos nagyon úgy tűnik, hogy szép szavakból meg politikai nyilatkozatokból most nagyon sok volt már az elmúlt húsz évben, de igazából az az itt élő embereknek kevés. Semmi nem történt, és a Szigetköz helyzete továbbra sem javult.

Én azt tudom mondani, hogy mindenképpen igennel fogunk mi itt szavazni a Jobbik-frakció képviselőjében ketten, és nyilván a többiek is meg fogják ezt szavazni, de ezzel nem szabad, hogy leálljon az ügy, és az Országgyűlésben is továbbra is napirenden fogjuk tartani ezen a kezdeményezésen kívül is akár a Szigetköz, akár a Duna, akár a teljes magyar vízgazdálkodás ügyét, és megpróbálunk döntés közelébe jutni vagy döntést elérni, és a döntés nyomán pedig valós eredményeket elérni. Köszönöm. *(Gyér taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy Andor alelnök úr kért szót.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Csak azért kértem szót, mert elkezdett zavarni, ahogy az Illés Zoltánt gyalázzátok úgy, hogy nincs jelen. Mivel nincs itt, nem tudja magát megvédeni, és csak jelezni szeretném, hogy ezt nem tartom korrektnek.

A hozzászólásomban próbáltam érzékeltetni azt, hogy mi, kormánypárti képviselők úgy állunk ehhez az ügyhöz, ahogy én ezt elmondtam, az Illés Zoli meg nincs jelen, nem tud reagálni arra, ami itt felmerül, és ezt nem tartom fairnek. Nem tartom helyesnek, hogy ilyen módon idézzünk be valakit, aki nincs jelen.

Egyébként meg hívjuk meg egy bizottsági ülésre, aztán tegyük fel neki a kérdéseket. Nekünk, parlamenti képviselőknek megvan ez az eljárás módunk, ez így véleményem szerint nem korrekt.

ELNÖK: Köszönöm. Fejér Andor!

FEJÉR ANDOR (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Szeretném üdvözölni mindazokat, akik nagyon nagy érdeklődést mutatnak a téma iránt, megtisztelték a bizottságunkat a jelenlétükkel, és külön köszönöm azt a sokszínű véleményt, ami itt megjelenhetett ezen a bizottsági ülésen. Bevallom őszintén, hogy ez nem teszi könnyebbé a döntésünket, ugyanis egymásnak feszülő ellentétes vélemények is elhangzottak, de valójában olyanok a vélemények is, mint maga a helyzet.

Én az országnak egy olyan részéből jöttem, ahol két nagyon komoly probléma szokott jelen lenni, ha vízről beszélünk. Az egyik komoly probléma, mikor nagyon sok van belőle, a másik meg, amikor nagyon kevés van belőle. Ez a Közép-Tisza vidéke, ahol nagyon sokat küzdünk magunk is az árvíz, illetve a váltakozva jelentkező aszály problémájával, és természetesen ott is ennek egy része abból adódik, hogy valamikor beavatkozott az ember a természet rendjébe, és némi átalakuláson esett át a természet és az ökoszisztéma.

Azért jöttem, hogy megismerjem az önök véleményét, és köszönöm azoknak, akik felkarolták ezt a kezdeményezést és a parlament elé hozták ezt a problémát. Én is megpróbálok távolságot tartani, ha a különböző szájízük szerint vagy ne adj' isten, habitusunk alapján elhangzó mondatainkat kezdenénk el itt boncolgatni, akkor úgy gondolom, hogy tényleg sehová nem jutnánk.

Én az önök gondolatait és kezdeményezését szeretném továbbvinni innen a parlamentbe, és nehogy azt higgyék, hogy csak ellenzéki képviselők vannak mindig a parlamentben, ahogy elhangzott, van ennek ellenkező példája is, tehát véletlenül se gondolják azt, és nem szeretnék választási kampányba átmenni, a mostani jelenlétünk sokkal inkább az önök megismerése, a gondolataik továbbvitele. Nem azért jöttünk, hogy egyetlen egy plusz támogatót szerezzünk be, azért sem, hogy esetleg belemenjünk vagy elfogadjuk szó nélkül azt, hogy egymást gyalázzuk. Én általában meg szoktam hallgatni mindenkinek a véleményét, és azt gondolom, hogy picit melléfogunk, hogyha azt gondoljuk, hogy ez az a hely, ahol a politikai csatáinkat meg kell vívni. Nem! Azt kell meghallgatni, hogy önök mit szeretnének, és én tudom, hogy itt a térségben számos olyan jó képességű, magas felkészültséggel rendelkező szakember dolgozik, ugyanis én a szolnoki vízügyben jártas szakemberektől tudom, hogy ha a szakmáról van szó, akkor az első helyen mindig a győriek voltak. És hogyha megkérdezik önök a győrieket, akkor ugyanezt fogják mondani a szolnokiakról. A legtapasztaltabb emberekről van szó. Én ajánlom mindannyiunknak, hogy tényleg tartsuk ezt egy szakmai kérdésnek, mert hogyha ezt csak kizárólag az elmúlt percekben elhangzott felvetések mentén próbálják meg kezelni, meggyőződésem, hogy egy kellemes vagy kinek-kinek a csataszavai alapján esetleg kevésbé kellemes nap eltöltéséről szól, és nem feltétlenül a megoldás irányába mutató jelenlétről.

Én a magam részéről és meggyőződésem, hogy a képviselőtársaim is, akik ezen az oldalon ülünk, azt szeretnénk, hogyha továbbvihetnénk az önök gondolatait, és ezzel a parlamentben a lehető legszélesebb körből merített gondolatokat megjeleníthetnénk, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozni kell, mert az itt élő embereknek ez nagyon fontos és az életüket befolyásoló probléma. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm. Bartos Mónika jelezte még, hogy hozzá kíván szólni.

BARTOS MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Én azt szeretném önöknek elmondani, hogy hogyan látom én ezt a napot. Én ezt a napot sikertörténetnek látom, egy olyan sikertörténetnek, ahol a kezdeményezők szándéka és a politika és a bizottság szándéka összeér, mert előzőleg képviselő urak pártállástól függetlenül jelezték, hogy szándékukban állt ezt a kezdeményezést támogatni. Én azt gondolom, hogy ez példaértékű lehet. Én szívből gratulálok azoknak, akik ezt kezdeményezték, felkarolták, akik eljöttek, és akik aláírásukkal, a nevükkel támogatták ezt. Én derűlátó vagyok ezért is, hogy ez a nap sikertörténet, és bízom abban, hogy az az energia, ami önökből árad, és az az elhatározás, ami a bizottsági tagokban mind egyenként is majd és egészében is megfogalmazódik, eredményre vezet, és én ehhez a sikerhez szeretnék mindannyiuknak gratulálni. *(Gyér taps.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen. Bödecs Barna!

BÖDECS BARNA (Jobbik): Csak néhány záró gondolatot szeretnék mondani mindahhoz, ami itt elhangzott. Mint győri születésű én magam is az életem egyik letragikusabb eseményeként éltem át azt a pillanatot, amikor 1992-ben a Dunát elterelték, és úgy gondolom, hogy az, ami akkor történt, az nyilván egy olyan nemzetközi konfliktus és a hazai politikum akkori mulasztásának következménye volt, amiért azok az emberek, akik jelenleg itt, ennél az asztalnál ülnek, nem felelhetnek, hiszen ők is akkor áldozatai voltak ennek.

Viszont felelősek vagyunk politikusként azért, hogy a ma Szigetközben élők végre normális állapotok közé kerüljenek, és hogy ennek a húsz évnek a problémája megoldódjon.

Ezzel nem lehet újabb húsz évet várni, én a magam részéről feltétlenül képviselni fogom azt mind a kormányzattal szemben, mind a parlamentben, hogy végre tárgyalások és maszatolás helyett olyan megoldás szülessen, amelyik mind a környezetvédelem, természetvédelem, mind a vízgazdálkodás érdekeinek megfelel, és egyben a térség vízellátási problémáit megoldja. Nem lehet újabb húsz évet várni! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más képviselő nem jelezte hozzászólását, Füzfa Zoltán elnök úr jelentkezett. Tekintve, hogy az időkeretünk lejárt, azt kérem, hogy maximum három percben foglalja össze.

FÜZFA ZOLTÁN, a Pisztráng Kör Egyesület elnöke: Köszönöm. Aradszki András kérdésére szeretnék egy rövid választ mondani. Amit Tóásó Gyulához intézett, hogy a szlovákiai embereknek mi a véleménye. Míg nálunk ez egy fekete bárány, amiről nem illik beszélni, addig ez egy nemzeti büszkeség náluk. Ők megcsinálták, befejezték velünk szemben, és képesek voltak arra is, hogy Cseh-szlovákiától különválva egy önálló országot alapítsanak. Tehát azt gondolom, hogy ez a nemzetté válásuknak egy szimbóluma, ahová úgy jönnek el most is csoportok Felvidékről, sok helyről, hogy büszkeséget éreznek, hogy igen, ezt mi meg tudtuk csinálni. Alapvetően más. Ne felejtsük el, hogy milyen infrastrukturális beruházások kapcsolódnak hozzá. A pozsonyiaknak a kikapcsolódásnak egyik fő színtere a tározótó és annak környéke, egy rakás vízisport- és egyéb beruházást eszközöltek ezen a

területen, ami egyébként nálunk lett volna, de náluk van. Nemzetközi versenyeket rendeznek, tehát sorolhatnák hosszasan. Ott szakmai szinten vannak kifogások és problémák, és ezzel a szakmával az itteni szakma felvette a kapcsolatot, ennek a projektnek az eredményeiben intenzív részt vállaltak jó néhányan. Csak ennyit akartam mondani.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más hozzászólás nincsen. Ne haragudjanak, negyedórája lejárt a vitára szánt időkeret, én azt kérem, hogy nyilván a vitát követően személyesen a képviselőkkel lehet folytatni a beszélgetés, minden véleményt, észrevételt meg lehet osztani. De most szeretném szavazásra bocsátani a H/8174. számon benyújtott országos népi kezdeményezést. Azt kérem, hogy a bizottság azon tagjai, akik támogatják, hogy ez a népi kezdeményezés az Országgyűlés napirendjére kerüljön, általános vitára bocsátását támogatja, azok kézfelemeléssel jelezzék. *(Szavazás.)* Egyhangú volt. *(Taps.)* Tehát a bizottság egyhangúlag elfogadta a határozati javaslatot.

Nagyon örülök ennek a döntésnek, bár kétségem nem volt eredetileg sem afelől, hogy hogyan fog dönteni a bizottság. Szeretném még egyszer megragadni az alkalmat, hogy megköszönjem a kezdeményezőknek, akik elindították ezt. Bízom abban, hogy az országgyűlési vita, bár megoldani nem fogja a problémát, de hozzá tud járulni ahhoz, hogy közelebb jussunk ennek az egész megoldatlan kérdéskörnek a megvitatásához, amelynek során továbbra is valamennyi, egymással ellentétes véleményt be kell majd csatornázni ebbe a vitába, mert az itteninél még sokkal parázsabb vitáknak nézünk elébe. Gondolom, hogy ezt mindannyian nagyon élvezni fogjuk, és jó munkát kívánok ehhez.

Az ülést lezárom, ebéd következik, és utána három óra körül elindulunk a terepi programra.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 17 perc)

Dr. Nagy Andor
a bizottság alelnöke

Jávor Benedek
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia